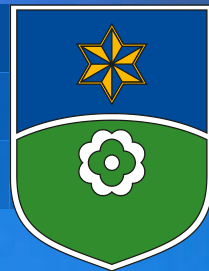


Naša občina



■ Glasilo Občine Mislinja ■ Številka 1 ■ Marec 2020 ■



Kazalo

Vsaka stvar je za nekaj dobra	3
Pogovor z županom Bojanom Borovnikom	4
Matej Mori, vodja policijskega okoliša Mislinja	6
Subvencionirano cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu	7
Vse o malih komunalnih čistilnih napravah	8
Zahvala Gostilni Repolusk,	9
Božično-novoletni koncert in praznovanje kulturnega praznika	10
Fitness BitFit	11
Turistično društvo Mislinja na Sejmu Alpe Adria 2020	12
Spominske slovesnosti ob 77-letnici padca Pohorskega bataljona	12
Pustni karneval v Mislinji in pokop pusta na Graški Gori	13
Promet se spreminja	15
O življenju na Pavrovem in na pohorskih planjah	15
Svetovni dan Downovega sindroma	18
Prazen žakelj ne stoji pokonci, ni pa vsak dan praznik	19
Dvajseta obletnica delovanja KD Završe	21
Ministrov sin	22
Gostovanje razstave IX. mednarodne Tisnikarjeve likovne kolonije Kope	23
Delavnica za odrasle in otroška ustvarjalnica	24
Knjižni kotiček	25
Zveneče v pomlad	25
Splošni nasveti	26
Center za krepitev zdravja Koroška nadaljuje s svojimi aktivnostmi in nemedikamentoznimi delavnicami	27
Stojnice ob dnevu brez cigarete	29
Novičke Sončnega škrata	29
BRSTičke	30
Predpraznična tatvina	33
Planinsko društvo Mislinja v letu 2019	33
Dvajseti, jubilejni pohod na Črni vrh	35
Strelke in strelci SD Dolič v vseh kategorijah do odličij	36
Neja Kimperk – državna prvakinja v atletiki	37
Čestitamo	38
Utrinki	39
Prireditvenik marec–junij 2020	40

Številka 1 leto: marec 2020



Plavček
foto: Marica Rošker



Klobučka
foto: Doroteja
Stoporko

Obvestilo uredniškega odbora

Vsebina tokratne številke glasila je nastajala v času pred razglasitvijo epidemije s koronavirusom.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo.

Prispevke s fotografijami, z navedbo avtorja in telefonsko številko za glasilo Naša občina sprejemamo v elektronski obliki na e-mail naslov nasaobcina@mislinja.si. Fotografije naj bodo priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff. Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko glasila je **17. maja 2020**. Načeloma objavljamo samo avtorske prispevke, ki še niso bili objavljeni v katerem drugem mediju. Pozivamo vsa društva in organizacije, da sproti pripravite in posredujete prispevke o vaših aktivnostih. Organizatorje prireditve vabimo, da nam sporočite kraj in čas dogodka, da ga bomo lahko uvrstili v naš Prireditvenik. Bralce pa vabimo, da se nam oglasijo s svojimi prispevki in komentarji.

Uredniški odbor si pridržuje pravico do spremembe naslova, izbire in krajšanja člankov in fotografij.

Glasilo Občine Mislinja izhaja 4 x letno in ga prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini.

Telefon: (02) 88 57 342

Telefaks: (02) 88 57 340

E-pošta: obcina@mislinja.si
www.mislinja.si

Izdajatelj: Občina Mislinja, Šolska cesta 34, 2382 Mislinja

Naslov uredništva: Šolska cesta 34, 2382 Mislinja

Elektronska pošta: nasaobcina@mislinja.si

Odgovorna urednica: Aleksandra Čas

Uredniški odbor: Mojca Bevcar, Aleksandra Čas, Zala Krajnc,
Žiga Šilak, Metka Vogrinec

Jezikovni pregled: Maja Martinc

Avtorji fotografij: avtorji člankov, arhiv Občine Mislinja,
arhivi društev

Oblikovanje in prelom: Modriš Anton Hozjan s. p.

Tisk: Eurograf d. o. o.

Naklada: 1600 izvodov

ISSN 2232-3082



9 772232 308001

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 362.

Za vsebino in točnost podatkov odgovarja avtor prispevka. Članki niso honorirani in ne odražajo nujno mnenja in stališča članov uredniškega odbora. Pred objavo v glasilu so vsi članki lektorirani.

Vsaka stvar je za nekaj dobra

Komaj smo stopili v novo leto, že smo priča epidemiji¹, ki jo je povzročil t. i. koronavirus. Izkazalo se je, da smo tudi v 21. stoletju, vsej znanstveno in tehnično napredni družbi navkljub, še vedno dokaj nemočni pri neznanjih virusnih izbruhih in s strani odgovornih, ki v dani situaciji dandanašnji res nimajo lahkega dela, prepuščeni predvsem informiranju o aktualnem stanju in upoštevanju napotkov, ki so posigli na vsa področja našega življenja. Pa vendar so bili tudi že v srednjem veku med ukrepi za preprečevanje širjenja bolezni v obdobju epidemije naslednji: prepovedana druženja, poostrena higiena, zapiranje mestnih vrat, pokopavanje trupel zunaj naselij in sežiganje kužnih predmetov, dokler niso uvedli karantene (začasná prisilna osamitev) v 14. stoletju. Lahko bi rekli, da dobrega pol tisočletja kasneje ni veliko drugače, vsaj dokler ne pride do odkritja ustreznega cepiva. Ker verjamem, da je vsaka stvar za nekaj dobra, se bo sčasoma, če se že ni, tudi pri tem izkazalo tako. Preventiva in zavedanje posameznika z znaki kakršnekoli nalezljive bolezni bi vendarle morala biti v zavesti vsakega od nas od najzgodnejših let našega življenja dalje, pa je sedaj, ko smo o preventivi poučeni praktično na vseh generacijskih nivojih, več kot očitno, da temu še zdaleč ni tako. Upamo lahko le, da se naša življenja čim prej vrnejo v ustaljene tirnice, in da posledice vendarle ne bodo prehude.

V prvi letošnji številki občinskega glasila se spominjamo pestrega nabora prireditev, ki so se v naši občini zvrstile ob koncu preteklega in v prvih mesecih letošnjega leta. Izbor prispevkov s pestrim slikovnim mozaikom smo za vas pripravili v rubriki Kultura. Pred letom dni smo bili ponosni na pridobitev Centra za zdravje in šport, ki smo ga več kot očitno potrebovali, sam projekt pa je eden tistih, na katerega je še posebej ponosen župan Bojan Borovnik. Z njim smo se pogovarjali sredi njegovega drugega mandata, ko je z nami delil tudi želje in izzive, ki jih še želi izpeljati. Že nekaj časa je med nami novi vodja mislinjskega policijskega okoliša, zato v tej številki predstavljamo Mateja Morija, v prometnem kotičku pa se posvečamo obnovi znanja iz cestnoprometnih predpisov. Nabor pestrih vsebin smo zbrali in uredili v rubriki Skrb zase, kako pestro je v naših dveh vrtcih in na OŠ Mislinja, pa odkrivamo v rubriki o mladih. Med temi je tudi Kaja Ramšak, maturantka Gimnazije Slovenj Gradec, ki bo našo državo zastopala na poletni zgodovinski akademiji v Berlinu, za kar ji iskreno čestitamo. Mislinjskim zgodbam dodajamo še eno v vrsti zgodb o nekdanjem življenju na planjah, tokrat Ogrizovih. Kako je svoje življenje živel v Slovenj Gradcu rojeni skladatelj Hugo Wolf (1860–1903), pa bomo lahko v letošnjem t. i. Wolfovem letu, ko v naši neposredni bližini obeležujemo 160.



obletnico njegovega rojstva, spoznavali skozi pester nabor dogodkov in prireditev njemu v čast. Spomin na tega, več desetletij spregledanega umetnika je bila tudi rdeča nit letošnje Kulture, osrednje proslave ob kulturnem prazniku, ki ga slovenski narod praznuje vse od leta 1945, sicer na dan Prešernove smrti, saj ne poznamo pesnikovega datuma rojstva, pač pa le njegov godovni dan (3. 12.). Tudi v občini Mislinja bomo letos obeleževali okroglo obletnico, ko bo preteklo 60 let od ustanovitve TVD Partizan, danes ŠRD Mislinja, osrednji dogodki te obletnice pa bodo vezani na občinski praznik v juniju, ko bomo tudi v glasilu izpostavili vsebino na to temo.

Do takrat pa obilo zdravja in prijetno prebiranje tokratnih vsebin.

Aleksandra Čas

¹ Epidemija, ki izhaja iz grške sestavljanke epi (na) in demos (ljudje), je nenaden izbruh in hitro širjenje kake nalezljive bolezni v človeški populaciji, ki močno presega normalno obolevnost v tej populaciji. Posebno hude in geografsko zelo razširjene epidemije označujemo z izrazom pandemija.



Pogovor z županom Bojanom Borovnikom

V preteklem letu smo občani Mislinje dočakali lepo število realiziranih projektov na področju športno-rekreativne infrastrukture: ureditev športno-rekreacijskega parka Stari bajer, energetske prenove stare telovadnice, največji zalogaj pa je bila zagotovo izgradnja Centra za zdravje in šport, ki pomeni enega prvih tovrstnih lesenih objektov pri nas, hkrati pa pri naša tudi številne obligacije v načinu vzdrževanja. Kako ste organizirali naloge za upravljanje takšnega objekta in katere dopolnitve v novem centru so načrtovane za letošnje leto?

V letošnjem letu načrtujemo postavitev izvalčne tribune, kar smo prijavili tudi na Fundacijo za šport in upam, da bomo tudi od njih pridobili del sredstev, kar se tiče organizacije upravljanja, pa smo v ta namen zaposlili hišnika. Z njegovim delom smo zadovoljni, saj je, poleg ustreznih izkušenj za opravljanje hišniških opravil, potrebna tudi koordinacija s klubi in šolo glede uporabe objekta tako v dopoldanskem kot popoldanskem času, kar zahteva celoga človeka. Glede realizacije samega objekta sem zelo vesel, da nam je končno uspelo, saj smo pridobili polovico nepovratnih sredstev, od Ministrstva za šolstvo v višini 448.000 EUR in iz Eko sklada 1.442.000 EUR, kar je približno polovica vseh sredstev, saj je bila naložba vredna okoli 3 mio EUR brez DDV, ki ga obračunavamo

Preteklet je več kot mandat in pol njegovega vodenja Občine Mislinja. Kako zadovoljen je z dosedanjim delom, kako ocenjuje projekte zadnjih let ter katere prioritete si bo zastavil do konca svojega mandata, nas je zanimalo ob koncu meseca februarja, ko je Občina Mislinja že zakorakala v novo proračunsko leto.

sedaj. Veseli me, da je z letošnjim letom zaživel tudi fitnes, ki ga je opremila občina in oddala v najem. Posebej me veseli, da so termini tako v Centru za zdravje in šport, kakor tudi v stari telovadnici zasedeni 95-odstotno, s čimer lahko ovržemo prvotne dvome o potrebi obeh objektov. Energetske sanacije stare telovadnice smo izvedli kot javno-zasebno partnerstvo, od tega smo 40 odstotkov pridobili na razpisu, ostalo pa bomo poplačali v 15 letih. Ureditve športno rekreacijskega centra Stari bajer se nadaljuje z ureditvijo ustrezne infrastrukture, tako bomo zagotovili ustrezne sanitarije, nadalje fitnes na prostem, sprehajalni prostor ...

Občina veliko pozornosti namenja tudi sanaciji in rekonstrukciji cest, to infrastrukturno področje je tudi med stalnicami vsakoletnega proračunskega deleža. So ceste res tako dotrajane, če ne štejemo posledic vremenskih ujm, ali smo na tem področju pač preprosto uspešni pri črpanju namenskih sredstev?

Občina res veliko sredstev namenja za ureditev cest, vemo, da imamo že stare ceste, ki jih je treba nujno posodobiti, veliko pa je tudi cest, ki jih je še potrebno posodobiti. V občini imamo približno 100 km lokalnih cest in javnih poti, okoli 216 km gozdnih

cest, zato delamo na tem področju postopoma, ker vemo, da si vsakdo želi imeti urejeno cesto. V letošnjem letu bomo za sanacijo cest namenili skoraj pol milijona evrov, kar bo zadostovalo za okoli 3 km cest. V slabem stanju je že cesta iz središča Mislinje do šole, prav tako cesta v Razborci in upam, da bo v naslednji perspektivi temu namenjenih kaj več sredstev, saj v sedanjosti temu ni namenjen niti evro.

Ko sva ravno pri cestah, morda še informacija, kako bo z ureditvijo pločnika med Šentiljem in Zg. Dovžami?

V občini so potrebe po izgradnji več pločnikov, ta je le eden od teh, potrebno bo urediti tudi pločnik ob regionalni cesti v središču Mislinje, od avtobusne postaje do odcepa ceste za KGZ Mislinja. Posebej kritični odseki so tudi v Stražah. Velik zalogaj bo tudi ureditev kolesarsko pohodne steze Gornji Dolič–Srednji Dolič, kjer sodelujemo z Direkcijo za infrastrukturo (DRSI). Priprava projektne naloge je v teku. Projekt za ureditev krožišča v glavnem križišču pri avtobusni postaji v Mislinji pa je že v recenziji in upam, da bo leta 2022 krožišče že realizirano. Podobno je tudi s krožiščem pri Gostilni Jožko, kjer se pripravlja projektna naloga.

Zelo dobro je zaživela kolesarska pot po nekdanji 'štrekni' proti Slovenj Gradcu, kako daleč pa je nadaljevanje gradnje kolesarske poti proti Velenju?

Ta kolesarska pot naj bi bila realizirana leta 2022/23, saj smo vsa evropska sredstva, ki smo jih prejeli, namenili ravno v ta projekt. Projektantska ocena investicije projekta, kjer sta vključeni tudi Mestna občina Velenje in DRSI, znaša okoli 9 milijonov eurov.

Mislinja sodi med manjše občine v državi, zato je verjetno potrebnega veliko več truda na vseh področjih, da smo uspešni na ravni sofinanciranja s strani države in Evrope. Kje vidite prepreke in kaj bi izpostavili kot dobro prakso dosedanjega dela?

Izpostavil bi, da dobro sodelujemo s Skupnim občinskim organom Slovenj Gradec, ki zastopa občine Mislinjske in Dravske doline na razpisih. Želja pa je, da bi bili pri pridobivanju eksternih virov financiranja bolj uspešni, s čimer bi nam bila dana možnost realizacije več investicij v občini.

V občini v zadnjih letih beležimo zdravo rast lokalnega podjetništva. Ali Občina Mislinja poleg začetne finančne stimulacije še na kakšen način povezuje in podpira lokalne podjetnike?

Res je, najbolj lahko pomagamo pri začetnih investicijah, zelo pa bi si želeli podjetjem ponuditi prostor, kjer bi lahko razvijali svoje dejavnosti, po čemer je tudi veliko povpraševanje.

Občina Mislinja ima v občinskem prostorskem načrtu opredeljena stavbna zemljišča, ki pa so v zasebni lasti in jih lastniki niso pripravljene prodati za namene podjetništva. Zaradi tega ni

mogoče pridobiti dodatnih stavb-nih zemljišč.

Naša občina se lahko ponaša tudi z bogato naravno in kulturno dediščino, vendar se zdi, da do sedaj še nismo uspeli zbrati pravega poguma, da bi tovrstno vsebino strokovno zastavili kot del turistične ponudbe in jo aktivno lansirali na trg. Ali ima Občina na tem področju vendarle v uvidu kakšno dolgoročno strategijo razvoja?

V letu 2017 smo vzpostavili stik s Fakulteto za arhitekturo Univerze v Ljubljani in skupaj z njimi organizirali arhitekturno urbanistično delavnico. Študenti arhitekture so opravili terensko delo na območju občine Mislinja in pripravili primerne predloge ter izpostavili aktualne prostorske problematike v kraju. Predlagali so nam energetsko sanacijo določenih objektov, spodbujanje lokalne lesnopredelovalne industrije. Na področju turizma vidijo razvoj na področju kolesarskega turizma in namestitveno enoto oz. hostel v navezavi na kolesarsko infrastrukturo, prav tako tudi prenočitvene kapacitete v turističnih kmetijah ali glampingu. Obstoječe kolesarske poti ter predlagane nove kolesarske poti predstavljajo fizično povezavo med posameznimi turističnimi znamenitostmi v občini, v zimskem času pa lahko pomenijo površino z urejeno progo za smučarski tek. Z izboljšano cestno povezavo in organiziranim prevozom bi se lahko še bolj približali smučarskima centroma Kope in Rogla, zanimivo povezavo s slednjim bi predstavljala obuditev ozkotirne železnice in še mnogo drugih zanimivih predlogov, ki bi jih bilo smiselno zastaviti v dolgoročnem pogledu. Če se osredotočimo na naravno dediščino kraja,



smo v letu 2019 pripravili idejni projekt ureditve poti v Hudo luknjo. Predviden poseg zajema funkcionalno ureditev programa ter sanacijo obstoječih poti, s čimer bi bil omogočen varen dostop do osrednje znamenitosti jame, slapa v Vodnem rovu. Pot je razdeljena na tri dele: prvi del poti poteka skozi jamski predprostor, kjer se območje rušenja skal zaščiti z betonsko ograjo in zaščitno mrežo, v drugem delu se vzpostavi varnostna ograja, ki hkrati omogoča tudi osvetlitev poti, v tretjem delu pa je pot izvedena kot konzolna kovinska konstrukcija z ustrezno varnostno ograjo. Osvetlitev poti se uredi v soglasju z jamarji ter naravovarstveniki tako, da se omogoči varna uporaba poti in osvetli glavne atrakcije, sočasno pa se zagotovi tudi nemoteno bivanje netopirjev.

... s tem bo jama prav gotovo pridobila na pomenu, ki ga je nekoč že imela, ko so si obiskovalci med drugim ogledovali ravno omenjeni slap. Če ostaneva pri naravni



dediščini, omeniva še projekt, ki se je pričel odvijati ob koncu preteklega leta in povezal 19 občin, ki jim je skupno Pohorje. Kolikšen bo finančni prispevek naše občine in kaj si lahko od tega projekta obetamo?

Na prvem mestu je predvsem povezava več občin, da bomo s skupnimi močmi uspeli prepričati državo, da je Pohorje zelo pomemben naravni rezervat za nas vse in tukaj vidim našo veliko prednost. Stroški delovanja partnerstva za Pohorje se bodo delili po ključu števila prebivalcev v vsaki izmed partnerskih občin, za projekte pa se bodo stroški delili glede na to, kje se bodo projekti izvajali. Vodstvo projekta je prevzel mariborski župan, mesti podpredsednikov pa sva prevzela z zreškim kolegom.

V preteklem letu je bila na področju družbenih dejavnosti uspešno izvedena energetska prenova kulturnega doma, letos pa naj bi Občina na področju družbenih dejavnosti v prostorih Poslovno

stanovanjskega objekta Lopan urenila nove prostore za knjižnico, v njenih dosedanjih prostorih v stanovanjskem bloku v Šentlenartu pa bosta urejena dva oddelka vrtca.

Res je, knjižnico želimo preseeliti še v letošnjem letu, saj nujno potrebujemo dodatne kapacitete za vrtec, kar kaže na to, da bi morali čim prej pristopiti k izgradnji novega vrtca. Ideja za lokacijo izgradnje je pod osnovno šolo, zemljišče bo potrebno odkupiti. Iščemo pa tudi rešitev za ureditev doma starejših. Upamo, da bo na tem področju svoje naredila tudi država, denimo uredila koncesije. Želja na teh področjih je veliko, med drugim tudi nov gasilski dom v Mislinji, vse pa je potrebno reševati postopno in pri tem upoštevati tudi prioritete.

Prav tako je že nekaj let na mizi ureditev vaškega jedra Šentilj. V kateri fazi je ta projekt trenutno in kakšne spremembe bo prinesel? Gre vendarle za enega najstarejših predelov Mislinje, kjer

bi lahko vzpostavili vozlišče pestrih vsebin, namenjenih različnim generacijam.

Že pred dvema letoma smo se prijaviли na javni razpis LAS za ureditev vaškega jedra Šentilj, vendar nas je državna komisija zavrnila, zato projekt letos ponovno prijavljamo in upamo na ugodno rešitev, ki pomeni celostno ureditev tega vaškega jedra.

Do konca vašega mandata sta še dobri dve leti. Na kaj ste v svojem dosedanjem županovanju najbolj ponosni in katere prioritete ste si zadali do izteka mandata?

Najbolj sem ponosen na izgradnjo Centra za zdravje in šport, pri čemer nam je uspelo pridobiti skoraj polovico eksternih finančnih sredstev. Ostaja pa želja o začetku gradnje novega vrtca in seveda ugodne rešitve glede ureditve doma starostnikov in novega gasilskega doma.

Najlepša hvala in uspešno delo.
Aleksandra Čas

naša občina

Matej Mori, vodja policijskega okoliša Mislinja

Pred kratkim je v občini Mislinja prišlo do spremembe. Dobili smo novega vodjo policijskega okoliša Mislinja. To je postal Matej Mori, ki sicer prihaja iz Mežice. Z njim smo za Našo občino pripravili kratak pogovor.

Matej Mori je svojo policijsko kariero začel po končani srednji policijski šoli leta 1998. Kot razlagam, je na Policijski postaji Kamnik

najprej opravljal naloge uniformiranega policista, policista opazovalca, spremljevalca v patrulji, vodje patrulje in tudi policista kriminalista. Z letom 2010 je bil premeščen na Policijsko postajo Slovenj Gradec, kjer je opravljal delo vodje patrulje, z letošnjim letom pa je postal tudi uradni vodja policijskega okoliša Mislinja. Z Občino Mislinja je sodeloval tudi

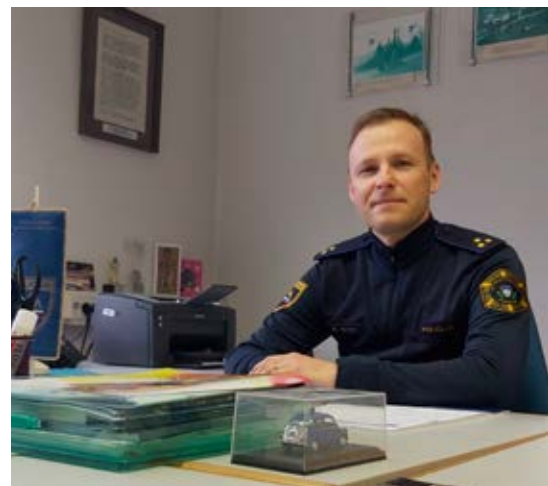
pred nastopom mesta vodje okoliša, na primer s projektom Varno in brezhibno kolo v cestnem prometu, ki je bil produkt sodelovanja PP Slovenj Gradec in Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mislinja. Dolžnosti novega vodje so povezane s preventivnimi dejavnostmi na območju in zajemajo tudi neposredno, tesno sodelovanje z občani, lokalno

skupnostjo, gospodarskimi družbami, zavodi, društvi itd. Prav tako tesno sodeluje z OŠ Mislinja in vrtcem. Kot Mori pove, je njegova »prva poglavitna naloga, da najprej dodobra spoznam okoliš, lokalna društva, inštitucije ter pridobim zaupanje med ljudmi. Brez tega je delo zelo težko izvajati. Z veseljem se odzovem povabilu društev na njihove sestanke in zборе.«

V letu 2020 so na območju občine Mislinja v pripravi projekti, katerih cilj je osredotočen na področje preventive. V letošnjem letu je Mori že izvedel predavanja v sodelovanju s SPV Mislinja. Na predavanju je bila predstavljena statistika prometnih nesreč, vzroki le-teh in tudi napotki za udeležence v nesrečah. Ob začetku šolskega leta je Mori učencem in predšolskim otrokom na terenu predstavil pravilno obnašanje pešcev na pločniku, kje prečkati cesto in kakšen je pravilen način prečkanja. Poleg tega izvaja preventivni projekt Policist Leon svetuje, ki je namenjen učencem v 5. razredu. Gre za sklop predavanj, v katerih je govora o nasilju, vandalizmu, drogah, varni uporabi interneta, pirotehniki, upoštevanju cestnoprometnih predpisov (pešci, kolesarji, vožnja kot potnik v vozilu), varni smuki itd. V vrstah učencev višjih razredov se fokus izobraževanja usmeri na

teme vandalizma in medvrstniškega nasilja.

V prihajajoči pomladi je v pripravi projekt Otrok – policist za en dan, ki je namenjen učencem 6. razreda. Majhna skupina učencev v spremstvu učitelja obišče policijsko postajo, kjer jim razkažejo delovne prostore, predstavijo delo policistov na terenu, njihovo opremo in vozila. Poleg projektov se spomladi pričenjajo priprave na kolesarske izpite, kjer Mori aktivno sodeluje; od pregleda tehnične brezhibnosti koles do izpitne vožnje. Velik del projektov je usmerjen v poučevanje mladih in kot pove Mori, si bo »prizadeval, da je treba otrokom in mladostnikom v času njihovega odraščanja posredovati čim več koristnih napotkov za življenje. S tesnim sodelovanjem bi se jim rad približal in jim dal tudi vedeti, da policisti le nismo 'tisti ta slabi', ki te odpeljejo, če ne ubogaš, kot jim to govorijo nekateri starši.« Projekti, povezani z varnostjo v cestnem prometu, pa niso namenjeni samo najmlajšim, ampak tudi ostalim prebivalcem Mislinje. Skupaj s SPV Mislinja bodo na priljubljeni kolesarski stezi od Slovenj Gradca do Mislinje izvedli projekt Varno in brezhibno kolo v cestnem prometu. Gre za preventivni pregled koles, če so le-ta redno vzdrževana, tehnično brezhibna in ali imajo obvezno opremo.



Matej Mori je za Našo občino med drugim izrazil tudi mnenje glede stanja varnosti v občini Mislinja: »Na splošno bi stanje z vidika varnosti v občini Mislinja ocenil kot zelo dobro. Vsekakor so možne izboljšave, kot je npr. umiritev prometa na glavni cesti I. reda, ki poteka vse od Slovenj Gradca skozi Mislinjo do Velenja, na tem se dela tako preventivno kot tudi represivno. Kot je tudi opaziti, policisti vsakodnevno opravljamo svoje delo v občini Mislinja, od zagotavljanja varnosti občanov, varovanja premoženja, ugotavljanja cestnoprometnih prekrškov itd.«

Matej Mori pri svojem delu koristi policijsko pisarno, ki se nahaja v zgornjih prostorih Občine Mislinja na Šolski cesti 34. Uradne ure policijske pisarne za sprejem strank so ob ponedeljkih med 10. in 14. uro ter ob sredo med 14. in 17. uro.

Žiga Šilak

Subvencionirano cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu

Občina Mislinja je v letošnjem proračunu namenila sredstva za ugodnejše cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu, ki sicer ni obvezno, vendar se priporoča vsem, saj Koroška sodi med bolj ogrožene regije. Občina Mislinja bo svojim občanom za določeno časovno obdobje omogočila cepljenje po subvencionirani ceni, in sicer v višini 50 % cene prve in druge doze cepiva. Cena posamezne doze cepiva je 33 € (odrasli) oz. 30 € (otroci) in poteka v treh odmerkih:

2. odmerek se da v roku 1–3 mesecev po prvem odmerku, 3. odmerek pa v roku 9–12 mesecev po drugem odmerku. Za cepljenje se je potrebno obvezno predhodno naročiti na tel. št.: 02 88 57 144 ali po e-pošti: ambulanta.mislinja@zd-sg.si. Cepljenje bo izvajala Špela Resnik, dr. med., na Zdravstveni postaji v Mislinji (Šentlenart 34).

Vsem občanom priporočamo, da se cepljenja udeležijo in tako zmanjšajo možnost obolevnosti za to boleznijo.



Vse o malih komunalnih čistilnih napravah

Komunala Slovenj Gradec se kot trajnostno naravnano podjetje z jasnim, k uporabnikom in okolju naravnanim poslanstvom temeljito posveča celotnemu področju malih komunalnih čistilnih naprav, v nadaljevanju MKČN. Odločili smo se, da uporabnikom ponudimo celosten nabor storitev, od svetovanja – katera MKČN je najbolj primerna, vgradnje in ne nazadnje tudi ustreznega servisa, s katerim bodo naprave brezhibno delovale. Pravilna in čim prejšnja vgradnja ustrezne MKČN poleg koristi za okolje prinaša korist tudi za lastnika, saj se uporabniku odmeri 90 % nižja okoljska dajatev.

Rok za vgradnjo male komunalne čistilne naprave

Okoljevarstvena zakonodaja zahteva, da morajo lastniki stavb z obstoječimi greznicami, ki so na območjih, kjer ni predvidena izgradnja javne kanalizacije, zagotoviti čiščenje komunalne odpadne vode v malih komunalnih čistilnih napravah. Za novogradnje pa velja, da morajo projektanti v projektni dokumentaciji predvideti izgradnjo MKČN. Rok za vgradnjo MKČN se pri že obstoječih objektih izteče z 31. 12. 2021. Ta rok se nanaša na stavbe, za katere je bilo izdano gradbeno dovoljenje pred 14. 12. 2002 in ki nimajo urejenega odvajanja/čiščenja komunalne odpadne vode na način, ki je bil predpisan v času gradnje.

Za objekte, pri katerih je čiščenje odpadne vode trenutno urejeno s pretočno greznico in v skladu z zakonodajo ob času gradnje, pa je rok za vgradnjo MKČN ob prvi rekonstrukciji objekta. Ob tem omenimo, da se v praksi kot »rekonstrukcija« obravnava vsak poseg na objektu, za katerega je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.

Na trgu je vedno več ponudnikov, z različno kvaliteto čistilnih naprav, zato občanom svetujemo, da se pred nakupom MKČN posvetujejo s strokovno službo Komunalne Slovenj Gradec, ter da predhodno pri nas preverijo, ali je na njihovem območju predvidena izgradnja javne kanalizacije in kdaj, ter se šele nato odločijo za nakup.

Kakšne so obveznosti uporabnika ob vgradnji male komunalne čistilne naprave?

Pred, ob in po vgradnji MKČN morajo uporabniki urediti še nekatere obveznosti, ki jih predpisuje zakonodaja. Prvi korak je pridobitev vodnega soglasja, kar storite z oddajo ustrezne vloge. Vodno soglasje izda Direkcija za vode RS. Za območje MO Slovenj Gradec in Občine Mislinja je pristojen Sektor območja Drave, Krekova ulica 17, 2000 Maribor (tel.: 02 250 77 50, e-pošta: gp.drsv-mb@gov.si).

Ko je mala komunalna čistilna naprava vgrajena, sledi naročilo t. i. prvih meritev pri pooblaščenem

izvajalcu obratovalnega monitoringa odpadnih voda. Glavni parameter, ki se preverja je KPK (Kemijska potreba po kisiku: izraža količino kisika, potrebno za kemijsko oksidacijo organskega onesnaženja v odpadni vodi). Ta ne sme presegati mejne vrednosti 200 mg/l, sicer prve meritve niso pozitivne.

Uporabnik nato Poročilo o prvih meritvah skupaj z Vlogo o vpisu v evidenco MKČN predloži Komunali SG, kar je pogoj za vpis v evidenco MKČN pri izvajalcu javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

Naslednja obveznost je čez eno leto, ko vizualni pregled in delovanje MKČN opravi predstavnik Komunalne SG. Tovrsten pregled MKČN se nato vrši periodično na vsaka tri leta.

V kolikor se ob pregledu ugotovi neustrezno delovanje naprave, se od lastnika zahteva, da v roku predpisanih 30 dni nepravilnosti odpravi. V primeru, da tega ne stori, se mu zaračuna 100 % okoljska dajatev, v evidenci naprav se opredeli, da je naprava nedelujoča ter obvesti pristojne inšpekcijske službe.

Katere male komunalne čistilne naprave ponujamo?

Ponujamo pet različnih tipov naprav, ki preverjeno dobro delujejo, pri čemer smo upoštevali tako funkcionalni kot finančni vidik. Glede na dosedanje izkušnje,

ki jih imamo pri vgradnji MKČN, smo zanesljivi in konkurenčni ter priporočamo občanom, da preveri tudi našo ponudbo.

V ponudbi imamo klasične biološke MKČN z razpršeno ali pritrjeno biomaso ter naprave s SBR tehnologijo, ki je znana tudi kot sistem »napolni-in-izprazni« z razpršeno biomaso. SBR naprave se od klasičnih naprav razlikujejo predvsem po tem, da prezračevanje in usedanje aktivnega blata potekata v istem prekatu, zato zavzemajo manjši volumen (manj prostora), niso pa najbolj primerne za količinska nihanja odpadne vode. Klasične MKČN s pritrjeno biomaso na plavajoče nosilce pa so zaradi večje površine mikroorganizmov na nosilcih primerne tudi ob količinsko neenakomernih obremenitvah (vikendi). Sicer pa je biološki princip čiščenja odpadnih voda v obeh vrstah naprav enak: gre za biološko razgradnjo organskih snovi s pomočjo mikrobne združbe (mikroorganizmov), ki za delovanje potrebuje kisik.

Na voljo so MKČN iz betona ali umetnih (polietilenskih) materialov. Betonske so primerne tudi kot delno povozne.

Vse naprave ob pravilni uporabi delujejo brezhibno, z minimalnimi stroški obratovanja, brez smrada, odvoz odvečnega blata ni potreben več kot na tri leta, kar je v skladu z zakonodajo. Za nekatere čistilne naprave je možen tudi

daljinski nadzor in dodajanje volumenskih enot za povečanje kapacitet čiščenja. Prav tako je mogoče, v dogovoru z lastniki, vgraditi eno MKČN za več objektov, s tem se znižajo stroški vgradnje ter stroški obratovanja same naprave.

Kaj sodi in kaj ne sodi v MKČN?

Da bi bilo delovanje MKČN čim bolj optimizirano, moramo vedeti, kaj sodi in kaj ne sodi v MKČN, sicer se lahko poslabša delovanje naprave, pojavijo se neprijetne vonjave, v skrajnih primerih pa naprava celo preneha delovati.

V MKČN se lahko odvajajo samo odpadne vode iz gospodinjstev: iz sanitarij (WC, umivanje, pranje perila ...) in kuhinje (ročno in strojno pomivanje posode).

V MKČN ne sodijo: maščoba in olje, ostanki hrane, kosti, vlažilni robčki, plenice, palčke za ušesa, tamponi, higienski vložki, kondomi, šopi las, zdravila in drugi nevarni odpadki, deževnica, kisline in močni lugi, soli v večjih koncentracijah, gnojnica, strupi,

umetna gnojila, odpadne barve itd.

Subvencije ob vgradnji MKČN

MO Slovenj Gradec in Občina Mislinja bosta na podlagi sprejetih občinskih pravilnikov subvencionirali vgradnjo MKČN tudi v letu 2020. Predvidoma bosta razpisa za obe občini objavljena v mesecu marcu na spletnih straneh občin. Uporabnikom svetujemo, da spremljajo njihovo spletno stran za pravočasno prijavo na razpis.

Za pridobitev subvencij morajo MKČN izpolnjevati določene pogoje, med drugim: imeti morajo izjavo o lastnostih, opravljene prve meritve pooblaščenega laboratorija o ustreznem delovanju itd.

Plan odvoza grezničnih gošč 2020

V skladu z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17 in 81/19) izvajamo storitev prevzema grezničnih gošč in muljev iz MKČN enkrat na tri leta.

	Slovenj Gradec	Mislinja
Marec	Stari trg	Srednji Dolič
April	Stari trg	Srednji Dolič
Maj	Stari trg	Tolsti Vrh
Junij	Sele	Razborca
Julij	Vrhe	Završe
Avgust	Vrhe, Podgorska cesta	Završe
September	Podgorje	Završe
Oktober	Podgorje, Golavabuka	Velika Mislinja

Terminski plan odvoza grezničnih gošč v letu 2020 po naseljih



Zahvala

Gostilni Repolusk,
ki nam je v soboto, 11. januarja 2020,
pripravila popoldan sproščenega
druženja in prijateljevanja.

Sosedje

Božično-novoletni koncert in praznovanje kulturnega praznika



Gostjo božično-novoletnega koncerta sopranistko Evo Černe, članico ljubljanskega in mariborskega opernega ansambla, so godbeniki presenetili z rojstnodnevnim voščilom.

Kot že vrsto let zapored je tudi konec preteklega leta v naši občini minil v prazničnem in slavnostnem vzdušju in se v takšnem nadaljeval tudi v prvih mesecih novega leta, ko Slovenci vse od leta 1945 praznujemo kulturni praznik.

Božično-novoletni koncert Babnikove godbe, ki je tradicionalno potekal na večer 26. decembra, je postregel s pestrim naborom izbranih skladb domačega in tujega repertoarja pod taktirko dirigenta Sandija Rečnika in z gostjo večera Evo Černe. Če smo Evo Černe spoznali kot zmagovalko Bitke talentov leta 2006, smo jo lahko ta večer doživeli kot izredno sopranistko in izvajalko tako slovenskih zimzelenih popevk, kakor tudi svetovno znanih uspešnic, ki svojo profesionalno pot po končanem magistrskem študiju solopetja na ljubljanski Akademiji za glasbo nadaljuje tudi kot članica opernih ansamblov SNG Opera in balet Ljubljana ter Opere in baleta SNG Maribor.

Leto 2020 je v znamenju skladatelja Huga Wolfa, saj obeležujemo 160. obletnico njegovega rojstva. Wolfovo leto je podprlo tudi Ministrstvo za kulturo RS, časti temu, pri nas več desetletij spregledanemu, genialnemu skladatelju, pa je posvetil tudi predsednik države Borut Pahor. Osrednji poudarek letošnjega kulturnega praznika v občini Mislinja je bil na predvečer kulturnega praznika posvečen ravno skladatelju Hugu Wolfu, ki

je do svojega 14. leta živel v Sloveniji Gradcu kot tretje rojeni od šestih otrok v družini navdušenega glasbenika, sicer usnjarija Philipa in Katharine Wolf. Vsebinski del Kult-urce, ki so ga organizatorji zapali koordinatrici Aleksandri Ramšak iz Koroškega pokrajinskega muzeja, osrednjega nosilca prireditve v Wolfovem letu, je bil temu ustrezno prežet z glasbo in plesom, slavnostni govornik večera mag. Peter Bohinec, vodja Kabineta



Osrednji gostje Kult-urce člani zasedbe Trobilni kvintet Contrast (z leve): Gregor Turk (solo trobentač SNG Opera Ljubljana), Blaž Ogrič (prvi hornist Orkestra Slovenske filharmonije), Uroš Vegelj (tuba, profesor na Glasbeni šoli Črnomelj), Žan Tkalec (pozavnist Slovenske filharmonije) in Blaž Avbar (trobenta, profesor na Waldorfski šoli). Domačin Jože Rošar, sicer solo hornist Slovenske filharmonije, je bil odsoten zaradi izobraževanja v Avstraliji.



Slavnostni govornik mag. Peter Bohinec, tedanji vodja Kabineta ministra za kulturo



Plesalka klasičnega baleta in sodobnega plesa Pia Potočnik Krajnc



Moderator večera Dušan Stojanovič je interpretiral nekaj izbranih pisem Huga Wolfa.

ministra za kulturo, pa je v svojem jedrnatem in pomenljivem govoru poudaril, da moramo umetniške vsebine častiti vse leto, ne le ob večjih kulturnih praznikih in prireditvah. Tokratna glasbeno-plesna vsebina Kult-urce je postregla s prvovrstno izvedbo Trobilnega kvinteta Contrast, katerega član je tudi domačin Jože Rošar, zasedba pa deluje že od leta 2012 in poleg

koncertiranja žeje uspehe tudi na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Ob bok glasbi nas je v plesne ritme klasičnega baleta in sodobnega plesa popeljala nadobudna mlada plesalka Pia Potočnik Krajnc, sicer osmošolka Druge OŠ Slovenj Gradec, ki je bila tudi avtorica ene od predstavljenih koreografij. Za scenografijo je tudi tokrat poskrbela akademska slikarka

Jerneja Smolnikar, ki je prav poseben pečat pridala z lastno interpretacijo skladateljevega portreta, moderator večera Dušan Stojanovič pa je z interpretacijo Wolfvih pisem popestril vsebinski del prireditve.

Vsekakor lahko sklenemo, da smo bili priča dvema večeroma, katerih organizatorji zaslužijo vso pohvalo in čestitke ob izvedbi.

Aleksandra Čas

naša občina

Fitnes BitFit

V prostorih Centra za zdravje in šport je januarja vrata odprl fitnes, ki je opremljen z najsodobnejšo opremo proizvajalca Panatta. Oprema omogoča vadbo aktivnim športnikom, rekreativcem in tudi začetnikom, saj je vadba v fitnesu oblika športa, ki izboljša počutje, gibalne sposobnosti in ohranja funkcionalnost telesa, seveda pa z napravami lahko dosežemo tudi večjo vzdržljivost in moč.

Fitnes BitFit je zelo dobro obiskan, obiskovalci pa zadovoljni, saj se je upravljalac Tadej Novinšek



približal uporabnikom tako z obratovalnim časom, ceno in strokovnimi nasveti trenerja. Če ste začetnik, vas bo osebni trener pred pričetkom seznanil s pripomočki, načinom uporabe le-teh, priredil in prilagodil trening glede na vaše morebitne omejitve, svetoval in dostavil pa vam bo tudi željena hranilna dopolnila.

Za enkratni obisk boste odšteli 5 €, za ostale ugodnejše pakete pa se posvetujte s trenerjem Janom na telefonski številki: 040 699 958.

Bodite »fit« z BitFit-om.

Obratovalni čas fitnesa BitFit v Mislinji je vsak dan od 5. do 23. ure; vadba s pomočjo trenerja pa med 10. in 18. uro.

Turistično društvo Mislinja na Sejmu Alpe Adria 2020

Turistično društvo Mislinja se je 30. in 31. 1. predstavljalo na sejmu Alpe Adria 2020 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. V četrtek so se predstavile pridne roke TD, ki vsakič presenetijo z domačimi dobrotami in prigrizki, v petek so k sodelovanju povabili Gostilno Repolusk s 103-letno tradicijo in Kulturno društvo Jože Tisnikar. Lastnik gostilne Janez Repolusk je mimoidoče pogostil z odličnim pohorskim loncem in kozarčkom domačega, predsednik TD Drago Pogorevc pa s sadnim kruhom iz krušne peči, medenjaki v obliki krokarja ter žganjem. Da je bilo vse kulturno obarvano, je poskrbelo KD Jože Tisnikar. Predstavili smo tudi spominske Suzane Seidl. Stojnica, polna dišečih kulinaričnih dobrot, zanimivih publikacij o Mislinji z okolico, Tisnikarjevi rojstni hiši, spominske kartice s slikarjevimi reprodukcijami ter zloženkami Društva narava Pohorja, je bila ves dan zelo obiskana. Z Janezom sva kar tekmovala, kdo bo več povedal o naravnih in



turističnih zanimivostih, neokrnjeni naravi, atraktivnih pohodnih in kolesarskih poteh ter o biserih, ki se skrivajo pri nas. Animirala sva tako domače kot tuje obiskovalce »štanta« in jih prepričala, da se nas splača obiskati. Navezali smo veliko stikov, ki jih bomo tudi izzvali, da nas obiščejo. Seveda se bomo med seboj povezovali in sodelovali, kajti le tako se lahko nadajamo velikega števila zadovoljnih obiskovalcev.

Doroteja Stoporko

Spominske slovesnosti ob 77-letnici padca Pohorskega bataljona

V spomin na tragične dogodke med 2. svetovno vojno na Pohorju številna združenja, sosednje občine in društva prve dni v januarju prirejajo spominske slovesnosti, posvečene herojski borbi borcev Pohorskega bataljona. Tudi letos je bilo tako. Na številčno najbolj obiskani proslavi, ki je bila letos prvo soboto v januarju, se je zbralo preko 1.000 udeležencev. Iz bližnjih in tudi nekaterih oddaljenih krajev so se od planinskega doma na Osankarici peš podali na prizorišče poslednje borbe



Polaganje spominskega venca Občine Mislinja pri Treh žeblih

Pohorskega bataljona, kjer je tudi spomenik padlim borcem. V spominski komemoraciji so sodelovali pevci, recitatorji in vidni predstavniki političnega življenja. Slavnostni govornik, tedanji minister za šolstvo Jernej Pikalo je v svojem nagovoru posebej poudaril, da se je prav na temeljih anti-fašističnega boja zgradila nova samostojna Slovenija. To je omogočilo tudi povezovanje naše države v Evropsko skupnost, torej v projekt, ki je nekdane sovražnike povezal k sodelovanju, solidarnosti, kulturnemu sodelovanju in plemenitenju političnih dejanj. Tako smo spoznali, da smo drug proti drugemu nič, skupaj z drugimi pa vse. Ohranjati spomin na herojska dejanja, kot je bila borba pohorskih partizanov proti okupatorju, ni samo naša želja, pač pa tudi dolžnost. Slovenci tako črpamo iz najboljših vrednot NOB-j, zato je tudi naša dolžnost, da prihodnjim generacijam posredujemo resnico o dogodkih, ki so se odvijali na ozemlju Slovenije med 2. svetovno vojno. Prav je, da mladim vcepljamo zavest o državljanstvu in domoljubju, ki je zraslo iz temeljev vrednot, ki so se takrat rojevale v junaških

dejanjih, kakršna je bila tudi borba Pohorskega bataljona. Zato naj bodo junaki Pohorskega bataljona hkrati izziv in navdih novim generacijam, je zaključil svoj govor slavnostni govornik Pikalo. Ker sta med padlimi borci Pohorskega bataljona padla tudi dva domačina iz Mislinje – Zdravko Čebular in Ernest Prevolnik, Združenje borcev za vrednote NOB skupaj z Občino Mislinja vsakoletno organizira prevoz občanov na to prireditve. Letos se je komemoracije udeležilo 50 udeležencev, delegacija Občine Mislinja pa je ob spomeniku padlim borcem položila spominski venec.

Teden dni po tem dogodku je PD Zreče, tako kot vrsto let doslej, organiziralo množični pohod planincev Po poteh Pohorskega bataljona. Pohodniki smo pot začeli pri planinskem domu na Pesku in jo zaključili po obisku prizorišča poslednje borbe Pohorskega bataljona pri planinskem domu na Osankarici. Tam smo si ogledali tudi muzejsko zbirko fotografij, nekateri so se podali še do Črnega jezera, nato pa smo se odpeljali v športno dvorano v Zreče, kjer je bilo družabno srečanje vseh pohodnikov. Ocenjujemo, da se je tudi

tega pohoda udeležilo nekaj sto pohodnikov, udeležili smo se ga tudi planinci iz domačega planinskega društva.

ZB NOB iz Mislinje in PD Mislinja sta letos že drugič pripravila spominsko slovesnost pri spomeniku padlim borcem Pohorskega bataljona v Završah nad Mislinjo. Nekateri udeleženci prireditve so prišli na slovesnost kar peš iz Mislinje. Ob tej priložnosti so organizatorji pripravili krajši kulturni program, predsednik področnega ZB NOB Jože Vrabič pa je v svojem nagovoru obudil spomine na tragični dogodek, ki se je zgodil v Završah 9 dni po tistem, ko je padla glavna Pohorskega bataljona pri Treh žeblih. Delegacija iz vrst predstavnikov VS Završe, ZB NOB in domačega PD je ob spomeniku položila spominski venec. Na ta način Mislinjčani vsako leto izkažemo spoštovanje tistim borcem, ki so po izdajstvu domačina padli pod rafali nemških vojakov pri farovškem skednju v Završah.

Mirko Tovšak

naša občina

Pustni karneval v Mislinji in pokop pusta na Graški Gori

Tudi letos je Turistično društvo Mislinja organiziralo že tradicionalni pustni karneval, ki se je pričel v soboto, 22. februarja, ob 14. uri pred centrom Lopan. K sodelovanju smo povabili društva iz naše občine in iz

MO Slovenj Gradec, VVZ Sončni škrt Mislinja ter enoto iz Doliča. Karnevala so se udeležile naslednje skupine: Cross Country Club z Legna, Babnikova godba, KUD Paški Kozjak, KD Završe, KUD Graška Gora, Strelsko društvo

Možnar in Folklorna skupina Majsterski. Vsi »vozovi« so bili mojstrsko narejeni in so predstavljali aktualne teme lanskega leta v Sloveniji in v občini. Tudi individualne in skupinske maske so bile originalne in seveda smešne,



Za ubran korak je poskrbela Babnikova godba.



Zastavonoše



Prireditev je povezoval(a) Marijan(a) Križaj.



Turistični rudarji



V družabnih tekmovalnih igrah so tekmovalci TD Mislinja osvojili 1. mesto.



Gruča pikapolonic iz enote vrtca v Doliču



Na Graški Gori so pusta sežgali in pokopali.

kar se za pustni karneval tudi spodobi.

Po obhodu po ulicah Mislinje, za varnost so poskrbeli gasilci PGD Mislinja, smo se vrnili pred center Lopen, kjer je bila predstavitve posameznih vozov in skupinskih mask. Še posebej so izstopale žabice iz VVZ Sončni škrat Mislinja in pikapolonice iz enote Dolič. Najmlajše smo pogostili s krofi in čajem, ki ga je pripravila OŠ Mislinja, skupine pa s tradicionalno klobaso in pijačo v dvorani Lopen. TD je skupinam podelilo tudi pisno zahvalo za sodelovanje.

Vsem, ki ste pripomogli k uspešnemu pustnemu karnevalu 2020, se v imenu organizatorja TD Mislinja iskreno zahvaljujemo

in vas k udeležbi ponovno vabimo v naslednjem letu!

Na Graški Gori je na pustni torek v organizaciji KUD-a Graška Gora potekal že 19. pokop pusta. Tukaj so se zbrale tri občine – Velenje, Slovenj Gradec in Mislinja, ki jo je zastopalo TD Mislinja. Pred pokopom pusta so bile na vrsti družabne tekmovalne igre. Tudi letos je zmagala Občina Mislinja s tekmovalci TD Mislinja in si tako za eno leto priborila prehodni pokal. Čestitke našim tekmovalcem in seveda KUD-u Graška Gora za dobro organizacijo. Pustno rajanje so zaokrožili družabno srečanje in sproščeni pogovori.

Drago Pogorevc
predsednik TD Mislinja

kotiček za prometno varnost

Promet se spreminja,

spreminjajmo in posodablajmo svoje znanje o CPP tudi mi

Kako vozniki pravilno prevozimo križišče pri kulturnem domu v Šentilju? Kaj je narobe, če v Šentlenartu zavijem od zelenjavarja proti Doliču?

Odgovore na takšna in še vrsto drugih vprašanj smo lahko dobili na predavanju, ki ga je v januarju pripravil Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Mislinja v sodelovanju s Šolo vožnje Relax, Policijsko postajo Slovenj Gradec in PGD Mislinja. Najprej je Matej Mori, vodja policijskega okoliša Mislinja na PP SG, predstavil prometno-varnostno statistiko na naših cestah in podal nekaj napotkov policije voznikom v cestnem prometu. Tako so prisotni lahko izvedeli, da v primeru prometne nesreče klicanje policije ni vedno potrebno in je, če gre za manjšo prometno nesrečo brez poškodovanih, tudi kazensko gledano ugodnejše, da se dogovorimo sami. Kot primer nepravilne prakse je izpostavil zavijanje v Šentlenartu od zelenjavarja proti Doliču, saj pri tem prevozimo polno črto.

Iz Šole vožnje Relax sta prišla Oto Ramšak in Miroslav Črešnik. Skupaj smo pogledali nekatera naša oz. bližnja križišča in pravilno obnašanje v njih, se posvetili krožiščem, novostim na področju prometnih predpisov in pogostim težavam starejših voznikov in voznic. Posebej zanimiv je bil primer križišča pri Katici, kjer je bil pred časom v okvari semafor in je samo opozarjal na nevarnost, promet pa so v tem primeru urejali nameščeni prometni znaki. Pogovarjali smo se o pogostih prekrških udeležencev v prometu, ki npr. telefonirajo med vožnjo, vozijo alkoholizirani in ne upoštevajo omejitev hitrosti ter prometnih znakov.

Prvi posredovalec iz PGD Mislinja Miha Borovnik je predstavil bistvo temeljnih postopkov oživljanja. Pomembno je, da se čim prej in pravilno odzovemo, pokličemo pomoč in tudi znamo ter upamo pomagati. Seveda nam je pri tem v pomoč poznavanje uporabe avtomatskega eksternege defibrilatorja (AED), katerega



Prepogosta napačna in kazniva praksa zavijanja v Šentlenartu

uporabo smo lahko preizkusili v praksi na lutkah. Z njim ne moremo narediti nič narobe (naprava nas glasovno in vizualno vodi), najbolj narobe je, če ničesar ne storimo. Vsaka minuta šteje!

Zahvaljujoč pomoči naših društev Društvu upokojencev, Društvu invalidov, Društvu šoferjev in avtomehanicov je predavanju prisluhnilo preko 80 slušateljev, predavanje pa je v celoti na voljo za ogled tudi na spletu, in sicer na Youtube kanalu Občine Mislinja.

Jože Tasič, SPV Mislinja

mislinjske zgodbe

O življenju na Pavrovem in na pohorskih planjah

Franc Ogris je bil rojen 29. maja 1947 na Pavrovem (952 m n. v.), Velika Mislinja 53 (danes 42). Bil je predzadnji, deveti od desetih

otrok. Hiša, v kateri so živeli, je bila sprva last mislinjskega podjetnika Arthurja Pergerja. V njej so živele tri delavske družine, ki

so skupaj štejele 30 ljudi. To so bile družine Marka Ogrisa (Frančev oče), Antona Ogrisa (Frančev stric) in Matije Uršaja. To je bil že



tretji rod družine Ogris, saj sta tukaj živela tudi Frančev oče (Marko Ogris, 1905–1971) in ded (Tomaž Ogris, 1877–1951). Franc je živel na Pavrovem do leta 1970. Takrat se je oženil s Štefko Perše, s katero sta najprej stanovala v najemniškem stanovanju v Mislinji, leta 1976 pa sta se preselila v novo hišo v ulici Ob gozdu 11, kjer živi ta še danes. Franc in Štefka imata tri sinove in 8 vnukov. Leta 1978 je Franc od države kupil 1/3 hiše na Pavrovem in tako se je na domačijo vrnil priimek Ogris.

Po pripovedovanju domačinov je Pavrovo zelo stara kmetija. Na stropnem tramu v sobi je letnica 1806, kar kaže, da je hiša stara vsaj 210 let. Po do sedaj znanih podatkih je bila leta 1825 last družine Scharten, od leta 1897 sta bila lastnika Franc in Antonia Grilc, od leta 1912 pa mislinjski podjetnik Arthur Perger. Slednji je hišo prezidal in v njej uredil tri stanovanja za svoje delavce. Leta 1946 je bilo posestvo podržavljeno. Kmetija je obsegala zidano stanovanjsko hišo, marof (skedenj s hlevom), kovačijo, zidane svinjake, čebelnjak in več lesenih lop za drva. V Skrlovskem grabnu je bil mlin. Na posestvu je bil tudi sadovnjak z različnimi vrstami



Franc Ogris s parom volov na Pavrovem leta 1964, ko mu je bilo 17 let. Fotografiral je Frančev brat Anton.



Franc Ogris kot 12-letni fant na »žlajfu« in njegov oče Marko Ogris, ki mu podaja volčič. Fotografirano leta 1959 pri Ribniški koči. Fotografiral je neznani nemški turist, ki je fotografijo poslal po pošti.

sadnega drevja. Tista leta so imeli pri Francu doma vedno po dva para volov, eno kravo ter nekaj prašičev in kokoši. Kdaj in kako je domačija dobila ime Pavrovo, kot ji pravijo domačini, ali Pavri, kot je označeno na zemljevidih, pa še ni znano.

Franc je hodil v osnovno šolo v Graben (Mislinjski jarek). Kadar je bilo pozimi dovolj snega, se je peljal s sanmi. Vožnja je trajala kakšnih 10 min, nazaj domov pa je moral seveda peš. V šolski zgradbi je bila tudi trgovina, kjer so kupovali živila. Tako kot šola, je bila tudi trgovina za Grabenčane velika pridobitev, saj jim je zelo skrajšala čas in stroške prevoza nakupov. Večje nakupe so opravili navadno v jeseni in spomladi v 7 km oddaljeni Mislinji, kupljeno blago pa so peljali domov z volovsko vprego. Včasih so za prevoz prosili »premzarje«, delavce na gozdni železnici. Za uslugo so se jim navadno oddolžili s steklenico vina. Na železnici sta bili dve lokomotivi, ena dizel in ena električna. Prvo je vozil Miha Škufca, drugo pa Jažev Maks, ki je bil električar. Prva leta po 2. svetovni vojni, ko so bila živila na karte, so dobili

tisti, ki so imeli vole, »močne karte«, za katere so dobili nekaj vreč koruze kot dodatek za prehrano volov. Koruzo so zmleli v mlinu pri Jauhu ali Ramšaku in tako so imeli vedno dovolj zdroba za koruzne žgance.

Od leta 1964 je Franc delal kot gozdni delavec na Gozdnem gospodarstvu. Večinoma je bil v revirju Glažuta, nekaj časa pa tudi na Tolstem vrhu. V preteklosti, v času fužin in glažut, je bilo na tem območju veliko oglarjev, ki so kuhali bukovo oglje za prodajo. Kolikor ga niso prodali v Mislinji, so ga vozili tudi v Vitanje. Ob kopiščih so bile ogarske bajte, kjer so oglarji živeli. Na opuščeni kopiščih je bila odlična črna zemlja in tam so posejali smrekovo seme



Današnje Pavrovo, Velika Mislinja 42, 20. 2. 2020. Foto M. Jež

za vzgojo sadik za pogozdovanje. Seme je bilo iz domačih gozdov. Največ kopišč je bilo na Komisiji in Glažuti. V gozdovih so še vidne jame za kopanje kremenca za glažute. Rekli so jim »kis jame«.

Drevje so sekali večinoma spomladi, od maja do julija, takrat ko je bila smreka »v muži«. Smrekove hlode so olupili in skorjo posušili za prodajo usnjarski industriji. V dolino so jo vozili z »žlajfi« in včasih z železnico. Posušeno skorjo so zbirali v skladišču pri tovarni lepenke, ki so mu rekli »škorska uta«. Prodaja skorje je potekala do leta 1952.

Leta 1956 so pričeli delati gozdno cesto v Graben. Potekala je po trasi gozdne železnice. Za podlago so uporabili večje kamne, ki so jih zložili pokonci, enega ob drugega 30 cm visoko. Površino so potem zasuli s peskom in stlačili. Takemu načinu gradnje so rekli »zidanje ceste«. Prvi delavci pri gradnji ceste so bili Prekmurci, naslednji pa so prišli Bosanci in tudi nekaj Hrvatov. Delavec je bilo okoli 20 in so stanovali v leseni baraki veliki 4 x 6 m. Imeli so svojega kuharja, ki je bil hkrati ekonom, in je v okolici odkupoval ovce, saj so delavci uživali ovčje meso. Baraka je bila montažna in med napredovanjem gradnje ceste so jo večkrat prestavili. Nazadnje je stala na Glažuti, kjer so jo še nekaj let uporabljali gozdni delavci. Leta 1958 je bila cesta zgrajena do šole, gozdna železnica pa je bila opuščena.

Tudi Ogrisi so kosili volčič na planjah. Kosili so na dveh območjih. Prvo je bilo na Ribniškem, med Ribniško kočo in Malim Črnim vrhom, kjer se je reklo »pri mizi«, ker je bila tam lesena miza za počitek izletnikov. V bližini je danes vodni zadrževalnik za

umetno zasneževanje. Na tem območju so vsako leto nakosili za 5 »žlajfov« volčiča. Drugo območje je bilo zahodno pod Lovrenškimi jezери in se je imenovalo »na Bradači«. Tukaj so nakosili 10 »žlajfov« letno, tako da je zadoščalo za prehrano govedi preko zime.

Delovni dan, ko so šli kositi, je Franc opisal tako. Vstajal je okrog petih, sledil je zajtrk. Za zajtrk so bili navadno koruzni žganci, zabeljeni z »grumpi«, zraven pa so pili mleko ali belo žitno kavo (projo). Pogosto je bila jutraj tudi prežganka. Njegov oče in starejši bratje, ki so šli kositi, so šli od doma že prej. Do Ribniškega ali do Lovrenških jezer je bilo okoli 4 ure hoda. On je šel za njimi, skupaj z mamo. Z voli sta peljala »podela«, kjer sta imela naloženo orodje, hrano in pijačo. Na planini so imeli najprej malico: domači kruh in svinjsko meso iz »deže«. Kasneje je bila »južina« (kosilo) in takrat je oče skuhal koruzne žgance. Kuhali so vedno pod veliko košato smreko in temu mestu so rekli »kuhna«. Žgance so kuhali v veliki trinožni skledi »rejnghi«, zabelo pa so segreli v manjši kozici z dolgim ročajem, ki so ji rekli »spušanka«.

Oče je znal odlično pripraviti žgance, tako da so se ob premikanju kar tresli. Najprej so pojedli zgornjo plast z »grumpi«, potem pa so dolili mleka in pojedli do konca. Za žejo so pili črno kavo ali vodo iz izvirov, ki jih je bilo povsod dovolj. Po malici so kosci prenehali s košnjo in so šli vsi skupaj trositi sveže pokošen volčič in tudi kupe prejšnjega dne, če so bili. Ko so raztrosili, so vse še obrnili, da se je hitreje sušilo. Na »žlajf« so naložili seno prejšnjega dne, ki je bilo že dovolj suho. Gotovi so bili do štirih popoldne



Letnica 1809 na stropnem tramu na Pavrovem je delno prekrita z novejšo stropno oblogo, 20. 2. 2020. Foto M. Jež

in takrat so »žlajf« z voli odvekali domov. Zraven sta šla dva moška, drugi pa so ostali ter pograbilili sveži volčič in ga zložili v kupe. Za ene »žlajfe« je bilo potrebnih 72 kupov. Domov so prišli okrog osmih zvečer in seno zmetali na »govno«. Potem je bila večerja, navadno mlečni »moliči« ali »knoli«, kot so jim nekateri rekli. Franc je na planjah delal kot kosec od 12. leta starosti dalje, kosili pa so do leta 1967. S košnjo so navadno pričeli 22. julija, ko je bil praznik in so bili prosti. Košnja je sledila vse lepe dni do srede avgusta, če je bilo leto deževno pa tudi dlje.

V teh časih so bili voli zelo pomembni, saj so lahko na pohorskih strminah samo z njihovo pomočjo spravili les iz gozdov in jih uporabili tudi za vse druge prevoze in delo na kmetiji. Zato so imeli pri vsaki hiši en do dva paravolov. Par mladih volov, juncev, je tehtal od 700 do 800 kg, par starejših, težkih volov, pa okrog 1200 kg. Franc je povedal, da se je najlepše delalo z voli, ki so imeli okoli 1000 kg. Za zaščito parkljev in boljši oprijem tal jih je bilo potrebno podkovati. Za vole so bile posebne podkve, ki jih je izdeloval kovač Robnik v Grabnu. Rekli so mu Zimrajh, po starem kovaču, ki je bil tam pred Robnikom. Pri kovačiji je bil velik leseni okvir, imenovan »preša«, kamor so privezali vola med podkovanjem. Ker je

bilo do kovačije daleč, so vole podkovali kar doma. To delo je opravljal Franc Sovič, najbližji sosed, Franc Ogris pa mu je pogosto pomagal. Ker doma ni bilo »preše«, so vola privezali k steni, dva

do trije moški so ga čvrsto držali, kovač pa ga je podkoval. Za zimo so uporabljali nazobljene zimske podkve, da volom na ledu ni drselo. Zato so jih prekovali spomladi in jeseni, če se je kakšna podkev

izgubila, pa še pogosteje. Za podkovanje enega vola so potrebovali 8 podkev, za vsako podkev pa 6 štirobih žebelj.

Matjaž Jež

Društvo narava Pohorja

izobraževanje

Svetovni dan Downovega sindroma

21. marca je svetovni dan Downovega sindroma. Zakaj ravno ta datum?

Downov sindrom je prvi leta 1866 prvi podrobno opisal angleški zdravnik John Langdon Down. Leta 1957 je Le Jeune odkril trisomijo 21 (dodaten kromosom na 21. paru v vsaki telesni celici), ki je genetski vzrok te motnje, bolje povedano – okvare. Poenostavljeno: naše telesne celice imajo po 23 parov kromosomov, ljudje s to kromosomsko okvaro imajo na 21. paru dodatni, tretji kromosom, ki povzroča njihovo invalidnost. In tukaj je odgovor: trisomija 21, ali če zapišemo to kot število, dobimo številki 21 in 3.

Kaj se zgodi človeku, ki se rodi s to gensko okvaro?

Ni še tako daleč nazaj, ko je veliko strokovnjakov menilo, da se ne da veliko narediti, da je to pač stanje, ki ga je treba sprejeti in omogočiti človeku, da bo kolikor toliko srečen v svojem krogu ljudi, njegov umski razvoj pa bo upočasnejši ali pa ga skoraj ne bo. In od tu besedna zveza – umsko prizadete osebe (v letu 2002 smo v Zvezi Sožitje dosegli, da je tudi v uradnih aktih namesto besedne zveze »umsko prizadetost« zapisano »oseba z motnjami v razvoju«).

In starši? Ni še tako daleč nazaj čas, ko starši v svoji stiski niso

želeli izpostavljati svojega otroka, zato se ta ni imel priložnosti razviti v osebnost kot bi se sicer lahko, če bi mu družba s sprejetostjo in posebnimi metodami dela to omogočila.

Sodobne raziskave po svetu in pri nas pa vse bolj opozarjajo na dejstvo, da so ljudje s kakršno koli invalidnostjo, torej tudi ljudje s kromosomskimi okvarami, lahko enakovredni člani družbe, da lahko s svojim življenjem doprinesejo skupnosti veliko dobrega. Samo omogočiti jim je treba maksimalni razvoj od prvega dne dalje. In jih sprejemati kot invalidne osebe, ki imajo vse pravice se razviti

maksimalno in v družbi pridobiti spoštljiv odnos in sprejemanje.

Nekaj dejstev:

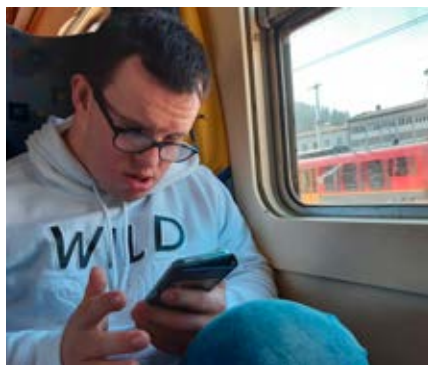
Otrok, ki se rodi s trisomijo 21, ima ohlapne mišice. In posledično težave s srcem, ščitnico, črevesjem, vidom ... S pomočjo zdravstva, tudi posegov ter z vajami, fizioterapijo od prvega dne dalje, pripomoremo k boljšemu razvoju telesa.

Veliko stvari, ki se jih drugi otroci naučijo spontano, s posnemanjem, je ljudi s kromosomsko napako potrebno naučiti (kako se prime žlica, kako krožiti z roko, kako oblikovati ustnice, da se razvije govor ...). Torej – nujen logoped in delovni terapevt od prvega meseca dalje.

Zelo pomembno je dejstvo, da so v zgodnjem otroštvu med vsemi vrstniki, saj je medvrstniško učenje v zgodnji dobi ena najboljših terapij. In v vrtcih to že živi. Sistem šolanja od sedmega leta naprej pa se le po polzevo počasi spreminja, tako zakonodajno kot v praksi. Inkluzija v izobraževanju je še vedno tabu tema. Prav tako v času odrasčanja delovna praksa, razen če se zaposleni, ki delajo v izobraževanju, sami trudijo in iščejo kanale, po katerih bi to omogočili mladostniku. In, hvala Bogu, v Slovenji Gradcu se te poti počasi odpirajo.



Alenova vsakodnevna skrb za zdravje - delo v fitnessu.



Alen zelo rad potuje in raziskuje.

Problem vključitve oseb z invalidnostjo v aktivnosti izvenšolskih dejavnosti (v športnih klubih, v glasbenih šolah in drugje) je pogosto zelo pereč. Redki so, ki imajo za to posluh, ki sprejmejo izziv in vključijo mladostnika v program dela kluba. V naši okolici je takšna izjema Plavalni klub Velenje s Katarino Praznik, taka izjema je Glasbena šola Rošer. Tudi po Sloveniji se počasi, a vztrajno pojavljajo šole in druge ustanove ter skupine, ki sprejemajo drugačnost in se iz nje učijo. Poglavje zase so počitniške dejavnosti, saj skoraj nikjer ne predvidevajo inkluzivne vključitve oseb z motnjami v razvoju.

Mladostniki s trisomijo 21 ter drugi ljudje z motnjami v razvoju

so prav tako radovedni, zanima jih okolje, narava, zgodovina, življenje v skupnosti, poklici, šport, glasba in še kaj. In, če jim ponudimo ta znanja, v okviru njihovih trenutnih sposobnosti dojemanja, so zelo dobri poslušalci in učenci. Šolanje imajo res omogočeno do 26. leta, kot ostali, a to v eni zgradbi, ki se imenuje osnovna šola, oni pa bi se radi izučili poklica, šli v prilagojeno poklicno šolo, radi bi spoznavali svet skozi prakso dela na terenu.

In če je takemu mladostniku to omogočeno, se lahko razvije v precej samostojno odraslo osebo, ki bo opravljala preprost poklic – mogoče pomožnega kuharja, pomočnika sobarice v hotelu, pomočnika natakarja, opravlja lahko delo v knjižnici ali v drugih javnih ustanovah, lahko je pomočnik vzgojiteljice v vrtcu ... Možnosti so neomejene, samo miselnost ljudi, ki krojijo sistem izobraževanja in usposabljanja v tej družbi, je potrebno spreminjati, jih ozaveščati, jim odpirati oči in jim nenehno dokazovati, da zmorejo, da so potem res srečni, ker lahko delajo in s svojim delom doprinesejo nekaj dobrega v družbo, ki se trenutno utaplja v krizi

medsebojnih odnosov ob hlepenju po materialnem bogastvu.

In še spoznanje: oni prav tako čutijo, slišijo, premlevajo. Se veselijo lepih stvari in jočejo, če so žalostni. In zelo so žalostni, če slišijo, da so »prizadeti«. Kdaj rečemo invalidu z belo palico ali na vozičku, da je »prizadet«? Invalidu s počasnijim umskim razvojem pa tako lahko izrečemo besedo, ki pogosto rani – ne samo starše oz. skrbnike, ampak predvsem njih.

Ob svetovnem dnevu Downovega sindroma si želim, da bi za vse bile res enake možnosti razvoja in vključitve v družbo, ne glede na to, kakšni smo se rodili ali kakšna pot nas je doletela v življenju. Naj zaključim razmišljanje z mislijo, ki jo je povedal naš Alen ob nekem pogovoru v družini:

Rad bi bil odrasel.

Tako kot drugi.

Rad bi delal in zaslužil za življenje.

Tako kot moje sestre in moj prijatelj.

Rad bi živel življenje.

Tako kot drugi.

Ivana Šošter

mislinjska kuharija

Prazen žakelj ne stoji pokonci, ni pa vsak dan praznik

Projekt Napišimo kuharsko knjigo skupaj je aktiven, vabimo vas, da se nam pridružite, saj smo odprti za vaše morebitne dopolnitve in vaše osebne izkušnje. Lahko se obrnete na kustosinjo Brigito Rajšter, v Koroškem pokrajinskem muzeju, Glavni trg 24, Slovenj Gradec, tel.: (02) 62 125 29 ali na e-naslov: brigita.rajster@kpm.si.

Ljudje smo čudoviti, za delovanje potrebujemo vir energije, ki nam jo daje vsakodnevna hrana. Priprava hrane je tradicionalno v domeni žensk, gospodinj, ki z vsakodnevnim kuhanjem poskrbijo za site družinske člane, da so pripravljeni za vsakdanje izzive.

Zajtrk 'fruštik'

Delovni dan se je na kmetih začel okoli 6. ure zjutraj. Zjutraj so skuhali 'kafé', žitno kavo, ki so mu lahko dodali mleko, preden so šli krmit živino v 'štalo'. Pravo kavo so si pred 2. svetovno vojno privoščili izjemoma, le ob posebnih priložnostih in še to



v manjših količinah. Kupovali so nepraženo kavo, ki so jo sprazžili v ponvah in zmleli v ročnih mlinčkih. Pravo kavo so nadomeščali s praženimi ječmenovimi zrni.

Po opravljenem delu v hlevu je okoli 7.30 sledil 'fruštik', ki se je ponavljal iz dneva v dan: koruzni ali ajdovi žganci. Žgance so skuhali vsako jutro. Običajno so jih jedli s 'kafejem', lahko tudi z mlekom. Pozimi so si za krepkejši zajtrk pripravili žgance s kislim zeljem ali kislo repo. Žgance so jedli tudi tako, da so 'prežgano župo' prelili čez koruzne, ajdove ali ožnjene žgance.

Kuhanje ajdovih žgancev zahteva več kuharskega znanja. V slan krop vsujejo ajdovo moko, da se naredi kupček, skozi katerega s kuhalnico naredijo luknjo in pustijo, da moka 15 min vre na majlem ognju. Preden moko zmešajo, odlijejo odvečno vodo, 'žgančevko', maso zmešajo, da ni grudic in ne suhe moke. Zato po potrebi dolijejo 'žgančevko' ter dodajo maščobo. S 'kuhlo' dajo žgance iz lonca, jih z vilicami drobijo v skledo in zabelijo z raztopljenimi 'grumpi'.

'Vrh se je podrl!'

Navada je bila, da so žgance ponudili v skledi, iz katere so skupaj jedli tako, da so vsi hkrati zajemali. Vsak je z žlico zajemal žgance s svoje strani, tako otroci kot odrasli. Bila pa je tekma za 'grumpe'. Vrh žgancev se je z ocvirki podrl k tistemu, ki je bil hitrejši in je 'spodkopal' vrh. To je prineslo precej tekmovanja in nena zadnje zabave. 'Vrh se je podrl,' so kričali otroci.

Ajdovo moko je po letu 1970 začel nadomeščati pšenični zdrob, posledično so kuhali manj ajdovih žgancev. Uveljavile so se nove jedi, taki so bili zdrobovi pravokotni

žganci, nekakšna mešanica omlete in žgancev.

Zdrobovi pravokotni žganci
Potrebujemo:

- 1 jajce
- 1 do 1,5 dcl mleka
- ščepec soli
- žlico sladkorja (po želji)
- 1 do 1,5 dcl pšeničnega zdroba (zmes naj bo prave gostote)

V posodo stremo jajce, dodamo mleko, sol, sladkor po želji, zmešamo ter med mešanjem dodajamo zdrob. Primerna je ne pregosta in ne preveč redka zmes. V ponvi medtem segrejemo ocvirke (oz. maščobo, ki ti prija) in v segreto maščobo vlijemo pripravljeno zmes. Ocvirke malo porazdelimo po ponvi, v sredino zmesi, ker sicer ostanejo ob robu. Ko je ena stran zapečena rumeno rjavo in dovolj trdna, počasi, previdno obrnemo na drugo stran in ponovno zapečemo. Potem malo znižamo temperaturo in s kuhalnico omleto razkosamo na drobne kvadratke, pravokotnike, kakor najbolj prija želji jedcev. Naložimo v skledo, jemo z belo kavo.

'Jaz sem še zmerjan na kuhli.'

Tako so se hecali, kadar jim je zmanjkovalo moko in so kuhali t. i. 'oženjene žganke'. Krompir olupijo in ga kuhajo s toliko vode, da pokrije krompir, ko zavre, v lonec dodajo pšenično, lahko tudi ajdovo moko. Ko vse skupaj ponovno zavre, s 'kuhlo' maso zmešajo, kot da tolčejo, in zabelijo.

'Prežgana župa' je bila kot vsakdanja juha pogosto za zajtrk, ker je hitro pripravljena. Kuhajo jo na dva načina.

1. Pripravijo 'ajnpren', moko pražijo na maščobi z 'grumpi', dodajo kumino, lovor, majaron, vse skupaj zalijejo z vodo in prevrejo ter kuhajo. Posebej 'zašprudlajo' jajca in počasi vlijejo v vrelo juho.

2. V vodo dajo lovor, peteršilj, kumino, majaron, jo zavrejo ter posebej pripravijo 'ajnpren' in ga dodajo v juho. Jajčka prav tako dodajo po želji.

3. Različica prežgane juhe je tudi, da na maščobi poleg moke prepražijo tudi na kocke narezano čebulo. Potem kuhajo po ustaljenem načinu, dodajo začimbe in jajčka.

Kadar jim je ostal star kruh, so ga narezali na tanke rezine, dali v večjo skledo, ga prelili s prežganko in jo jedli iz skupne sklede.

Malica

Kadar je bilo pri hiši večje delo, so postregli s kuhanim, suhim 'povojenim' mesom, svinjsko brado, 'špehom', kruhom, 'moštom' in pogosto s skuto.

Skuto so pripravili kot namaz s smetano, jo solili in začinili z rdečo papriko in kumino. Obložili so jo z narezano čebulo, zmešano z bučnim oljem. Lahko so dodali tudi drobnjak, peteršilj, česen.

Žanjice

Pred uveljavitvijo strojnega obdelovanja polj je bilo ročno delo nepogrešljivo in bistveno za pridelek. Veliko ročnega dela so opravile ženske od pletve, grabljenja, žetve, teritve in drugega. Ženske so bile zahtevnejše in jih je bilo potrebno dobro postreči. Tako so lepo skrbeli za žanjice. Da so se odžejale, so jim ponudili kislo mleko in mešano suho sadje, skuhano v kompotu. Spekli so 'krape na noge' ali pa vsaj 'šnite'. Poleg 'krapov' ali 'šnit' so ponudili solato. Gre za manj običajno kombinacijo, kadar so hrano ponudili s solato, je niso sladkali. Sladkano hrano, na primer potreseno s sladkorjem, so ponudili s kompotom.

Spominjajo se še prastare navade, da je bil zadnji snop pri žetvi

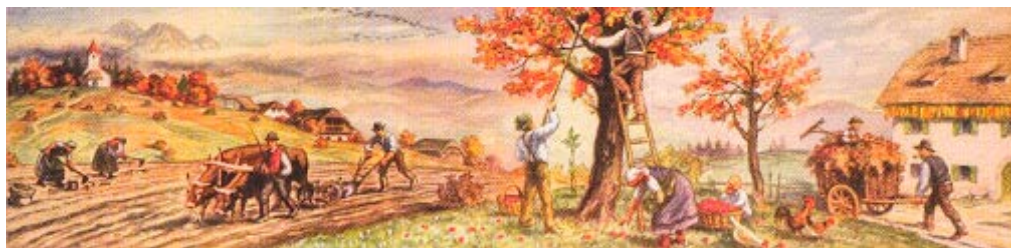
večji od ostalih, v veri, da bo veliko žita naslednje leto. Pri žetvi so si delo razdelili, moški so kosili žito s kosami z dodatnim platnom, da so žito lepo polagali na tla, žanjice so s srpi zbirale žito in ga polagale na pripravljene pasove ter vezale snope. Pasove za vezanje snopov so delali otroci.

Kosilo

Najbolj preprosta priloga kot sestavni del kosila so bili mlinci. Mlinci, pripravljeni samo iz moke in vode ter posušeni, so najbolj preprosta oblika kruha, ki se je ohranila pri nas. Mlince so poparili s slanim kropom in pustili, da so se zmehčali ter jih zabelili z 'grumpi'. Ponudili so jih lahko kot samostojen obrok ali so bili sestavni del kosila, npr. k pečenki. Boljše jesensko kosilo pa je bilo pečena kura, dušeno sladko zelje, mlinci in solata.

Mlince so bolj mehko zgnetli iz moke, malo vode, jajca ter razvaljali v krog in posušili. Mlajša različica mlincev so mlinci s kvasom, ki ga zdrobijo v vodo. Testa pa ne vzhajajo posebej, ampak ga razvaljajo v mlince in posušijo v vroči pečici.

Koline so zaznamovale zimsko hrano. Jedli so bele klobase z belo repo, 'cvicko', ki so jo ohranili



Upodobitev Maksima Gasparija lepo kaže, da je bilo ročno delo pred uveljavitvijo strojnega obdelovanja polj nepogrešljivo in bistveno za pridelek.

čez zimo v zasipnicah na njivah. V zemljo so naredili jamo in v sredo zapičili kol, noter so med praprot naložili belo repo, vse skupaj pokrili s praprotjo in naredili zasip z zemljo, da ni zmrznila. Od hiše do zasipnice so po snegu shodili pot. Belo repo so hranili tudi v kletih. Uporabljali so svežo ter jo sproti ribali. Ko je začela odganjati, so repne cime jedli, pogosto je bila od februarja dalje to edina sveža solata, saj so zeljne glave že pošle.

Povprečna kmetija je pridelala od 5 do 6 vozov bele repe, šavje so posušili v kozolcu in ga suhega 'fotrali' svinjam z ostalo krmo, sušili so tudi šavje rumene pese, ki so jo gojili za svinje, pa tudi kolerabo, le-to so radi jedli, ko so jo kuhali v kotlu za svinje.

Velik del bele repe so kisali. Kisla repa je počakala, pogosto so jo jedli vse do julija naslednje leto. Glave bele repe so oprali in jih zložili med tropine, ki so ostale po

'prešanju' sadja, v zelo velike 300-litrne škafe, vanje so naložili od 200 do 1100 kg repe. Zadnja, vrhnja plast so bile tropine, zalili so z vodo in pustili, da se je repa skisala. Za kuho so vzeli posamezne repe iz škafe, jih olupili, zribali in skuhali s podmetjo in zabelili z ocvirki.

Večerja

Pogosto so za večerjo pojedli ostanke od kosila. So bile pa vsakodnevno na mizi močnate jedi. V poletnem času so ponudili kislo mleko. Posebnost je kislo mleko s 'knolči', osukancem. Iz jajca in moke so pripravili osukanec in ga skuhali v vodi, odcedili in ohladili ter prelili s kislim mlekom. Jed so jedli ohlajeno in slano.

Pozimi pa so jedli sveže mleko. Pogosto so kuhali koruzni močnik. Mleko so po potrebi med jedjo sproti dolivali.

Brigita Rajšter
Koroški pokrajinski muzej

k u l t - u r a

Dvajseta obletnica delovanja KD Završe

Leto 2019 je bilo za kraj Završe, KD Završe in FS Valdek jubilejno leto. Pripravili smo že 5. koncert 'Igraj, pleši in poj, pa ves svet bo tvoj', praznovali in obeležili pa smo tudi 20. obletnico delovanja

KD Završe in FS Valdek, ki skrbita za kulturni utrip kraja. Zelo ponosni smo na vse dosežke, ki smo jih dosegli s skupnimi močmi. Završe spadajo med manjše kraje, a se lahko pohvalimo z velikimi

dosežki, pri čemer je potrebno poudariti, da posebno pozornost posvečamo druženju. V teh časih je tako mlajše kot starejše zelo težko motivirati, saj se zdi, da se vse prehitro zadovoljuje s televizijo,



Anica Meh in najmlajši



Mlajša folklorna skupina Valdek

telefoni in računalniki. V prazničnem decembru in pod vtisi dobrih mož smo dočakali 15. december, ki je bil za nas dan treme, saj smo imeli koncert Igraj, pleši in poj 2019. Prijetno je bilo pogledati polno dvorano, ki ste jo napolnili vsi, ki vam ni mar za vložen trud, in ste nam zaupali, da vam prijetno polepšamo nedeljsko popoldne.



Harmonikarski orkester Završe

To ste potrdili z glasnim aplavzom in nam dali vedeti, da smo na pravi poti. Prireditev je potekala pod vodstvom Anice Lesičnik, ki je poskrbela, da je bila prireditev povezana in usklajena. Najlepše se zahvaljujemo tudi vsem nastopajočim za sodelovanje in nesebično pomoč: Mlajši FS Valdek, Završkim dčvam, pevcem sv. Vida, Ansamblu bratov Avbreht, Triu Balč, harmonikarjem, Završkim džekom in seveda Starejši FS Valdek. Zahvala gre tudi Anici Meh in Viktoriji Breznik za izrečene besede in motivacijo za nadaljnje delovanje KD. Posebej ponosni smo tudi na besede župana Bojana Borovnika in hvaležni Občini Mislinja za vso podporo.

Stani Grobelnik

kult-ura

Ministrov sin

Igralci dramske skupine KD Avgust Hribar Dolič so, kot že mnoga leta do sedaj, tudi leto 2020 začeli z uprizoritvijo nove gledališke igre. Tokrat je to *Ministrov sin* (avtor Fadil Hadžić, priredba Srečko Centrih, režija Franc Gačnikar). Premierna izvedba je bila v počastitev kulturnega praznika, 8. februarja, v podružnični OŠ Dolič. Tamkajšnjo dvorano je

občinstvo do zadnjega kotička napolnilo kar dvakrat. Pester pomladanski del gostovanj so igralci že začeli v Kulturnem domu Šentilj, gledalce pa bodo med vikendi z zabavno igro navduševali po vsej Sloveniji še globoko v pomlad.

Komedija *Ministrov sin* je moderna igra, postavljena v današnji čas in prostor. Gledalce nasmeji

predvsem s situacijsko komiko. Ne manjka tudi trenutnih vložkov, s katerimi liki v igri nasmejejo ali šokirajo publiko preko posrečenega pretiravanja osebnostnih lastnosti.

Igro *Ministrov sin* v izvedbi igralcev KD Avgust Hribar Dolič si bo mogoče ogledati skozi celotno leto 2020, naj bo to v pomladanskem ali jesenskem delu igralske sezone. Datume in lokacije uprizoritev igralci redno objavljajo na svoji Facebook strani. Igralski ansambel sestavlja 7 igralk in igralcev, ki so na trenutke zelo veseli sodelovanja dveh šepetalk, tukaj sta še mojster za osvetlitev in mojstrica scene. Vse niti pa v celoto poveže njihov izkušen režiser.

Luka Pavlič



kult-ura

Gostovanje razstave IX. mednarodne Tisnikarjeve likovne kolonije Kope

v Knjižnici Ksaverja Meška v Slovenj Gradcu

V ponedeljek, 24. 2. 2020, je bilo ob 18. uri odprtje razstave IX. mednarodne Tisnikarjeve likovne kolonije Kope 2019, s katero smo gostovali v Knjižnici Ksaverja Meška v Slovenj Gradcu. Ob pozdravnih govorih direktorice Drage Ropič in predsednika KD Jože Tisnikar Mislinja Zorana Ogrinca se je že tradicionalnega gostovanja udeležil tudi župan Mestne občine Slovenj Gradec Tilen Klugler, ki je razstavo odprl z obljubo, da se bo sodelovanje MOSG z našim društvom in Občino Mislinja nadaljevalo.

Spomin na mednarodno priznane slikarja Jožeta Tisnikarja, ki je častni občan obeh občin, je potrebno negovati dalje in tako pomemben projekt, kot je mednarodna slikarska kolonija, ki se je udeležuje toliko priznanih umetnikov, nam je lahko vsem v ponos.



Razstavljali so: Andrej Perko, Darko Slavec, Jerneja Smolnikar, Jošt Snoj, Lojze Kalinšek, Miran Kordež, Nataša Tajnik Stupar, Vojko Pogačar, Aleš Knotek – Češka, Janos Szilagyi – Madžarska ter častna udeleženka kolonije Vida Slivnikar.

Od umetnikov sta se odprta udeležila akademska slikarka Jerneja Smolnikar in akademski slikar Darko Slavec.

Doroteja Stoporko

Foto Draga Ropič

Delavnica za odrasle in otroška ustvarjalnica

Počitniška delavnica za otroke – Klobuki

Vesela likovna delavnica otrok je spremenila Tisnikarjevo rojstno hišo v pravo 'klobučarno'!

Izpod rok otrok so nastajali klobuki, ki so bili prava paša za oči. Kot da so otroci obiskali razstavo Alana Hranitelja Vzporedni svetovi – Iz omare no-rega klobučarja, ki je bila lani na Ljubljanskem gradu!

Seveda sva z Jernejo razložili, kdo je znani koreograf, ki je letos



Tisnikarjeva rojstna hiša se je spremenila v pravo klobučarno.



prejel nagrado Prešernovega sklada, kaj nagrada pomeni in da je pred leti tudi Jože Tisnikar prejel omenjeno nagrado.

Ko so udeleženci končali svoje izdelke, sem jim pokazala fotografije Hraniteljeve razstave. Kakšna čudesa so izdelali otroci, si lahko ogledate na slikah.

Otroške delavnice, ki jih v KD Jože Tisnikar organiziramo, so lepo obiskane. V sproščenem

vzdušju veselo ustvarjamo in se družimo. V letošnjem letu načrtujemo še spomladansko, poletno v mesecu juniju (v času praznika občine Mislinja), jesensko in praznično obarvano decembrsko delavnico.

Vabljeni so otroci od 5 let dalje.

Izvajalki sva bili akademska slikarka Jerneja Smolnikar in moja malenkost.

Doroteja Stoporko

Likovna delavnica za odrasle – Iskanje lastne umetniške poti

KD Jože Tisnikar je za vse, ki imajo željo po razvijanju svoje ustvarjalnosti, nadgradnji znanja in zanimanje za razumevanje likovne govorice, organiziralo likovno delavnico za odrasle z naslovom Iskanje lastne umetniške poti.

Delavnica poteka štiri sobote od 10. do 14. ure v Tisnikarjevi rojstni hiši. Udeleženi so 7 slušateljev, vodi jo likovni pedagog z dolgoletnimi izkušnjami iz obraževanja odraslih na področju likovne umetnosti Zoran Ogrinc.

Delavnice so intenzivne, vendar zelo zanimive, saj gre za poseben pristop k pričetku procesa ter



Delavnico je vodil slikar in likovni pedagog Zoran Ogrinc.

poglobljenemu razmišljanju in razumevanju likovnega jezika, skozi katerega nas vodi mentor.

Doroteja Stoporko

kult-ura

Knjižni kotiček

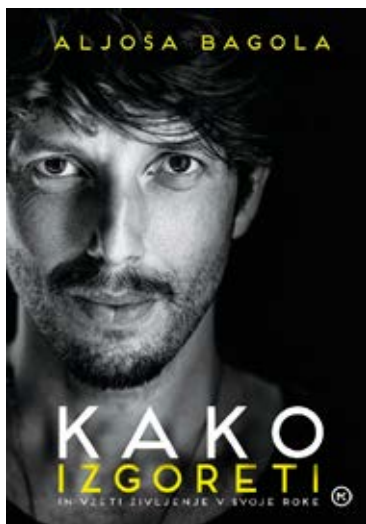
“Knjige so sanje, ki jih držimo v rokah.” (Neil Gaiman)

Dragi bralci, za vas smo knjižničarke pripravile seznam treh knjig, ki so trenutno najbolj brane in na voljo v naši knjižnici.



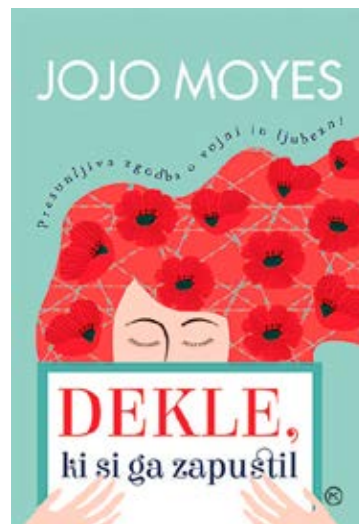
Belo se pere na devetdeset

Je roman avtorice Bronje Žakelj, ki je bil v juniju 2019 nagrajen z nagrado kresnik. Avtorica nam predstavi svojo ganljivo in bolečo življenjsko zgodbo, v kateri se sooča z boleznijo, izgubo in odraščanjem v sedemdesetih, osemdesetih. Kljub težki zgodbi pa je roman napisan na duhovit način, ki te spodbudi v branje.



Kako izgoreti

Je uspešnica avtorja Aljoše Bagole, oglaševalskega kreativnega direktorja in kolumnista, ki nas seznani z izpovedjo o soočenju z izgorelostjo. V knjigi nam predstavi, kako se spopasti s podivjanim sodobnim svetom ter kako uspešno najti v sebi in okoličici mir, cilje in optimizem.



Dekle, ki si ga zapustil

Je roman, ki ga je napisala znana avtorica Jojo Moyes. V njem sta predstavljena dve zgodbi. Prva nas popelje v čas prve svetovne vojne v Franciji, kjer se nemški komandant navduši nad portretom mlade Sophie. Druga pa je postavljena v sedanji čas, kjer se zgodba prav tako odvija okoli portreta, ki poveže mlado vdovo Liv ter Paula.

kult-ura

Zveneče v pomlad

Na valentinovo smo ob proslavi kulturnega meseca v Mislinji s kvintetom Zven zakorakali zveneče v pomlad. Prvič je zbor, ki sicer deluje že 12 let, v takšni zasedbi nastopil pred publiko in izkušnja je bila izvrstna. V prostorih



Kulturnega doma Šentilj, ki je na hladen petek napolnil še stojišča, smo skupaj z gosti v Mislinjo prinesli kulturo in pesem.

K sodelovanju smo povabili Zdovčeve dečve iz Koprivne, ki so navdušile s slovenskimi in koroškimi ljudskimi, citrarski duet Neli in Karmen Zidar Kos, ki sta v dvorano pričarali prelepo melodijo večkrat pozabljenega instrumenta, priložnost, da pokažejo, kaj znajo, pa smo ponudili tudi mladi Skupini Quatro, štirim fantom, ki so se lepo ujeli v program. Za odlično in hudomušno povezovanje je poskrbel Janez Pušnik, predsednik našega pevskega društva.



Vsem nastopajočim se z Zvenom iskreno zahvaljujemo za odziv na povabilo in upamo, da še kdaj zapojejo z nami – da

polepšamo še kak poznozimski večer ...

Andreja Oder

skrb zase

Splošni nasveti

Spoštovane sokrajanke in spoštovani sokrajani.

Letošnja 'zima' je prinesla veliko okužb z gripo in ostalimi infekti dihal. Upam, da ste jim ubežali oz. jih preboleli v mili obliki. Konec zime in pričetek pomladi pa sta prinesla strah in določene izredne razmere zaradi koronavirusa. Zaradi vsakodnevno spreminjajočih se pravil, navodil in stanj, vam ne morem dati natančnih nasvetov, saj se pisanje mojega prispevka in sama izdaja gradiva časovno ne skladata. Svetujem vam, da skrbite za svoje zdravje in natančno upoštevate navodila stroke, ki bodo zagotovo vsakodnevno jasno in javno poudarjena.

O koronavirusu ne morem pisati, vam pa vseeno podajam splošne nasvete, ki jih boste lahko upoštevali, ko se situacija, ki jo preživljamo sedaj, umiri.

Odpustnica/izvid

V zadnjem času opažam, da veliko bolnikov sploh ne prebere svojih izvidov ali odpustnice po končanem zdravljenju/pregledu. Ti dokumenti niso napisani samo za vašega izbranega osebnega zdravnika, pač pa tudi za vas. Vsebujejo natančna navodila glede nadaljnje zdravljenja in terapije. Vedno preberite,



kaj piše in sami poskrbite, da v odpustnici napisana zdravila prejmete. Morda se res zgodi, da zdravnik spregleda ali pozabi predpisati kakšno zdravilo, kar pa še ne pomeni, da tega zdravila ne potrebujete. Bodite odgovorni za svoje zdravje in vestno upoštevajte navodila.

Prevozi

Velikokrat se zgodi, da pacienta v naš urgentni center pod nujno pripelje rešilec, potem pa s preiskavami izključimo urgentna zdravstvena stanja, ki bi potrebovala hospitalizacijo in pacienta odpustimo v domačo nego. V kolikor je pacient pokreten, mu prevoza z rešilcem nazaj domov, žal, ne moremo predpisati. To ni odločitev zdravnikov, ampak birokracije in sistema. Prepogosto to pripelje do nezadovoljstva

bolnika, hudovanja ali celo izsiljevanja, kar je zelo neprijetno za vse vpletene. Še preden zbolite, se pogovorite s svojci/sosedi/prijatelji in jih prosite, da vam bodo stali ob strani, ko/če boste potrebovali prevoz.

V teh negotovih časih vam želim vse dobro, predvsem pa zdravja, notranje moči in miru.

Marjanca Matvoz, dr. med.
specializantka urgentne medicine

skrb zase

Center za krepitev zdravja Koroška nadaljuje s svojimi aktivnostmi in nemedikamentoznimi delavnicami

Projektno obdobje Model skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih se je konec decembra 2019 zaključil. V letu 2020 se aktivnosti in izvajanje nemedikamentoznih delavnic za uporabnike nadaljujejo brezplačno oz. plačano v okviru osnovnega zdravstvenega zavarovanja, saj prehajamo na zavarovalniški sistem financiranja. V času trajanja projekta smo morali izpolniti številne kazalnike projekta. V okviru Zdravstvenega doma Slovenj Gradec in konzorcijskega partnerja Zdravstvenega doma Dravograd smo vzpostavili nove strukture (strokovni skupini obeh ZD, koordinativna tima za preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov, preventivne time otrok in mladostnikov za posamezne vrtce in šole ter koordinativni tim programa za krepitev zdravja za odrasle) za podporo pri izvajanju integrirane preventive kroničnih bolezni in pri zmanjševanju neenakosti v zdravju. Izvajali smo nadgradnjo preventivnih pregledov otrok in mladostnikov in na ta način zagotavljali zgodnje odkrivanje ogroženih za nastanek kroničnih bolezni, ki so povezane z neustreznimi prehranjevalnimi in gibalnimi navadami. V okviru

tega smo izvedli pilotni projekt: Družinska obravnava za zmanjševanje ogroženosti zaradi debelosti in zmanjšane telesne zmogljivosti. Tudi patronažna služba je izvajala dodatne preventivne aktivnosti, ki so bile usmerjene v pripravo analize terenskega območja posamezne patronažne medicinske sestre, izvajanje posvetovalnic v lokalnih skupnostih, poglobljene obravnave novorojenčkov, dojenčkov in otročnic na domu ter vzpostavitev stika z neodzivniki. Vzpostavili smo tri lokalne skupine za krepitev zdravja (LSKZ Slovenj Gradec, LSKZ Dravograd in LSKZ Mislinja) po modelu skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjšanje neenakosti v zdravju. V vseh treh LSKZ smo pripravili katalog informacij. V pripravi so tudi strateški in akcijski načrti. Izvajali smo aktivnosti za zagotavljanje enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih oseb. V obeh zdravstvenih domovih smo izvedli samoocenjevanje glede zagotavljanja enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih oseb, z načrtovanjem in izvajanjem ukrepov ob začetku in ob koncu projekta. Zagotovili smo prisotnost medkulturnega mediatorja pri izvajanju preventivnih obravnav.

Narejena je bila tudi presoja ustreznosti ZD za osebe z gibalno in senzorično oviranostjo. Vse aktivnosti smo izvajali ob sodelovanju in strokovni podpori NIJZ OE Ravne na Koroškem, centralnega NIJZ in Ministrstva za zdravje. Ključni del projekta predstavlja vzpostavitev integriranih centrov za krepitev zdravja (CKZ) kot samostojnih enot v zdravstvenih domovih. CKZ smo ključne organizacijske strukture na primarni ravni zdravstvenega varstva za zagotavljanje izvajanja zdravstveno-vzgojnih obravnav ter aktivnosti krepitev zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju pri prebivalcih vseh populacijskih skupin v lokalnih skupnostih. S preoblikovanjem zdravstveno-vzgojnih centrov v centre za krepitev zdravja želimo zagotavljati kakovostne preventivne programe, ki se med seboj povezujejo in strokovno dopolnjujejo ter jih izvaja za to posebej usposobljen kader. Program vključuje pripravo na porod in starševstvo, program krepitev zdravja za odrasle, vzgojo za zdravje otrok in mladostnikov ter zobozdravstveno vzgojo za otroke in mladostnike. V okviru CKZ delujemo samostojno, z novimi znanji, novimi kadri in dopolnjenimi



aktivnostmi. Delujemo s sedežema v ZD SG in ZD Dravograd. Z vizijo, da v okviru CKZ Koroška opolnomočimo posameznika in skupnost za aktivno zavzemanje za skrb za svoje zdravo življenje, se veliko vključujemo tudi v lokalno okolje. Postajamo vse bolj prepoznavni, udeleženci naših aktivnosti in delavnic pa so veseli naših znanj in izkušenj. Člani tima CKZ Koroška smo: diplomirane medicinske sestre, diplomirana fizioterapevtka, diplomirana kineziologinja, diplomirana dietetičarka in dve magistrici psihologije. Pri aktivnostih se nam občasno pridružita tudi dr. med., spec. pediatrije, in dr. med., spec. družinske medicine. Poleg izvajanja nemedikamentoznih delavnic smo se člani CKZ v lanskem letu redno vključevali v lokalno okolje, kjer smo spodbujali ljudi k prevzemanju bolj zdravih življenjskih navad z različnimi vsebinami in pristopi. Največ časa smo posvetili ranljivi populaciji. Veliko smo se vključevali v Večgeneracijski center Andeški hram v Slovenj Gradcu. Izvajali smo vzgojo za

zdravje otrok in mladostnikov po šolah in vrtcih ter vzgojo za zdravje za osipnike v programu Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM-O). Na različne načine in z različnimi pristopi smo obeležili številne svetovne dneve, ki so pomembni za naše zdravje. Izvajali smo tudi zobozdravstveno vzgojo otrok po šolah in vrtcih. Skrb za fizično in duševno zdravje kljub številnim obveznostim v sodobnem svetu ostaja pomembna naloga vsakega posameznika. Ob strokovni podpori naših delavcev in v družbi ostalih udeležencev gre velikokrat lažje, zato vas vabimo, da se nam pridružite.

Strokovne delavke na CKZ smo v marcu še nadgradile ponudbo brezplačnih dejavnosti, ki se jih lahko skozi vse leto udeležite v Zdravstvenem domu Slovenj Gradec ali na drugih lokacijah v lokalnem okolju. Vsak **prvi petek v mesecu** bo v **Večgeneracijskem centru Andeški hram** potekalo druženje **Dijak učencu – vesele urice učenja**. Dijaki bodo v sodelovanju z delavkami iz CKZ, učencem z drugih govornih področij pomagali

pri domačih nalogah in jim nudili podporo pri učenju. Še naprej smo v času **pogovornih ur** strokovne delavke v CKZ (diplomirane medicinske sestre, fizioterapevtki, kineziologinja, psihologinji, dietetičarka) obiskovalcem na voljo tudi za informacije in posvete o telesnem in duševnem zdravju. **Mladostniki** ste vabljeni **vsako sredo med 13. in 15. uro**, pogovorne ure za **odrasle** pa potekajo vsak **petek od 8. do 10. ure**.

Vabimo vas, da za več informacij in aktualnih novic, ter povabil na delavnice obiščete našo spletno stran www.krepimozdravje.si. Naše delovanje lahko spremljate tudi na Facebooku (Krepimo zdravje), za informacije smo vam na voljo tudi po telefonu ali elektronski pošti. Vabljeni, da nas obiščete v prostorih CKZ Koroška (ZD SG, 3. nadstropje desno in v ZD Dravograd v pritličju) in se udeležite katere od raznolikih delavnic ali aktivnosti, ki jih redno pripravljamo.

Mateja Učakar, mag. zdr. nege
vodja CKZ



ZDRAVSTVENI DOM
SLOVENJ GRADEC



ZDRAVSTVENI DOM
DRAVOGRAD



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST



Zdravje je naša največja vrednota, zato naj nam ne bo samoumevno

Čebelarska zveza Slovenije skupaj s partnerji 17. aprila 2020 organizira vseslovenski projekt »Korak zase, korak za sladkorčke«, s katerim želi zbrati finančna sredstva za nakup ultrazvočne aparature za oceno stanja ožilja, ki se redno uporablja pri pregledih sladkornih bolnikov. Nov aparat bi zamenjal že zdavnaj iztrošenega ter omogočil veliko hitrejše in zanesljivejše preglede.

Dobrodelno izobraževalno prireditev bomo zaznamovali s skrbjo za lastno zdravje in gibanje, zato bomo 17. aprila 2020 organizirali vseslovenski pohod na sedež ČZS, s ciljem, da skupaj stopimo korak za korakom, po svojih zmožnostih zase in za dobrodelnost. Isti dan ob 17. uri bo potekal tudi dobrodelni koncert v organizaciji ČZS in Občine Lukovica z znanimi slovenskimi glasbeniki.

Več o projektu si lahko preberete tukaj:

<http://www.czs.si/content/x8>.

skrb zase

Stojnice ob dnevu brez cigarete

Ob dnevu brez cigarete, 31. januarju, smo v Centru za krepitev zdravja Koroška pripravili različne aktivnosti.

Prvi dogodek smo organizirali že v torek, 28. januarja. V Dravogradu smo pripravili stojnico in mimoidoče ozaveščali o prednostih, ki jih prinaša prenehanje kajenja. Predstavili smo jim tudi vrste pomoči, ki so jim pri tem pomembnem koraku na razpolago.

Že naslednji dan, v sredo, smo stojnico pripravili v PC Lopen v Mislinji, v četrtek in petek pa smo o tem, kakšne so škodljive posledice kajenja in kako lahko kajenje opustijo, seznanjali obiskovalce v Slovenj Gradcu.

Mimoidoči na vseh štirih lokacijah so si lahko ogledali nov model pljuč kadilca in nekadilca, tiste, ki kadijo, pa smo povabili tudi v naše delavnice o opuščanju kajenja.



Na vseh dogodkih nas je obiskalo okoli 150 ljudi.

Mojca Šipek, CKZ Koroška

m l a d . s i

Novičke Sončnega škrata



Vrtec Dolič se predstavi

Naš vrtec ima prostore v POŠ Dolič. Do šolskega leta 2018/19 smo imeli en oddelek v starostnem razponu od 3 do 6 let. V lanskem šolskem letu pa se nam je pridružil polovični jaslični oddelek. Zaradi večje potrebe imamo sedaj dva oddelka. In to oddelek prvega starostnega obdobja (od 1 do 3 let) ter oddelek drugega starostnega obdobja (od 3 do 6 let). Naše vzgojno delo večkrat popestrimo z druženjem obeh oddelkov. Vzgojiteljice pripravimo obogatitvene dejavnosti z različnih področij in to je dodana vrednost in prednost dveh skupin. Naš vrtec je poznan po dobrem sodelovanju z učenci in učitelji

POŠ Dolič. Naši otroci so vključeni v pevski zbor, ki ga vodi učiteljica Andreja Lužnik, zbor pa se predstavi ob različnih prireditvah. Sodelujemo tudi na drugih področjih – udeležimo se njihovih prireditev, koristimo telovadnico in njihove rekvizite, koristimo šolsko knjižnico in podobno. Velika prednost našega vrtca je neokrnjena narava, njena bližina in raznolikost – hribi, gozd, travniki, potočki. Vse te naravne danosti s pridom izkoristimo za pridobivanje novih izkušenj, znanja z vseh vzgojnih področij. Veliko dejavnosti namreč, ob ugodnem vremenu, izvajamo na prostem. Vzgojiteljice otrokom rade pripravimo posebna doživetja in dogodivščine. Vsako leto v jesenskem času obiščemo Deželo škratov, kjer tudi aktivno sodelujemo, pustne povorke v Mislinji se udeležimo kot



skupinska maska, vsako leto na otroke prenašamo ljudsko izročilo in se predstavimo s folklornim spletom na srečanju otroških folklornih skupin Mislinjske doline. V mesecu decembru pripravimo prijetno druženje z učenci POŠ Dolič kot Novoletni bazar. V letošnjem decembru pa smo za naše otroke pripravile posebno presenečenje v naravi. Ob soju lučk smo odšli iskat babico Zimo, ki nam je pričarala pravljično deželo, osvetljeno z lučkami.

Vzgojiteljica Florjana Kragelnik

Z glasbo v lepši dan

Glasba na človeka vpliva čustveno, doživljajsko in telesno. Vpliva na naš srčni utrip, dihanje, pritisk ... Popestri nam vsak dan. V vrtcu se vsakodnevno srečujemo z dejavnostmi, ki so povezane z glasbo, veliko prepevamo različne pesmice (ljudske, umetne ...), poslušamo različne zvrsti glasbe ter plešemo. Spoznavamo različne instrumente, ki popestrijo vsako pesmico, jo naredijo zabavnejšo ter polno različnih zvokov. S tem otroke motiviramo za lepše in boljše doživljanje glasbe. V vrtcu imamo tudi pevski zbor, v katerega so vključeni starejši otroci, ki obiskujejo vrtec, ter tisti, ki imajo veselje do petja. Sodelujemo na različnih prireditvah v kraju in tudi na reviji otroških pevskih zborov Metuljček Cekinček v Slovenj Gradcu. Sodelujemo tudi z različnimi zunanjimi strokovnjaki, glasbeniki, instrumentalisti, pevci – posamezniki in skupinami v kraju in izven. Umetnost oz. glasba je zelo pomemben člen v



razvoju otrok, zato se bomo tudi v prihodnje trudili in otrokom na različne načine približali prijetne občutke ob doživljanju petja, instrumentov, plesa, ritmičnih zvokov ter jim s tem polepšali otroštvo in jim dali smernice za življenje.

»Pot do glasbe je mogoča le s čutenjem, doživljanjem in ustvarjanjem.«

Tanja Žvikart, dipl. vzg. predš. otrok

m l a d . s i

BRSTičke

Erasmus+ srečanje v Turčiji

Na prvi projektni sestanek smo se odpravile članice ožjega projektnega tima. Namenjen je bil usklajevanju vseh načrtovanih projektnih aktivnosti, predstavitvi partnerskih šol in spoznavanju članov projektnih timov.

Pot nas je vodila iz Ljubljane v Istanbul. Skozi dvodnevni postanek smo, z ogledom starega mestnega jedra in vožnjo z ladjico po Bosporski ožini, začutile utrip tega čudovitega turškega mesta.

Sledila je pot do Karamana, kjer je naša partnerska šola. Že prvo popoldne smo si ogledali izkopanine 9000 let starega mesta. Zvečer smo imeli spoznavni večer.

Naslednji dan so učenci in učitelji za vse nas pripravili svečan sprejem v šoli. Ogledali smo si



Manazan jame

šolske prostore in vstopili v njihove razrede. Sprejel nas je tudi direktor na uradu za šolstvo in nas seznanil s turškim izobraževalnim sistemom. Popoldne smo se preizkusili v stari arabski tehniki slikanja poimenovani ebru tehnika. Večer se je zaključil ob

poslušanju tipične turške glasbe, ki so jo spremljali tradicionalni plesi.

Tretji dan našega srečanja je bil v znamenju ogledov turške kulturne dediščine. V starem delu Karamana smo obiskali mošejo, muzej in tipično staro hišo, kjer

je živel sultan s svojo družino. Popoldne smo si ogledali Manazan jame, ki spadajo na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine. Del le-teh domačini še vedno uporabljajo za shranjevanje oziroma. Zvečer je sledil uradni zaključek našega srečanja.

Zadnje dopoldne smo se s kratko evalvacijo opravljenega dela poslovili in se polni prijetnih vtisov odpravili vsak po svoji poti nazaj domov.

V mesecu maju bo sledila mobilnost v Estonijo. Tja se bodo



V razredu



Izkopanine 6000 let starega mesta

skupaj z učitelji odpravili tudi trije učenci. V naslednjem šolskem letu pa bodo izvedene mobilnosti na Portugalsko, v Romunijo in Španijo, kamor bodo skupaj z učitelji h gostujočim družinam prav tako odpotovali učenci. Projekt se bo meseca maja 2021, ko bomo na šoli gostili učitelje in učence vseh partnerskih šol, zaključil na našem šolskem vrtu.

Druženje z ljudmi, ki imajo sicer drugačen način življenja, a imajo skupen interes, prinese samo pozitivne izkušnje. In verjamem, da bomo učitelji in posledično učenci skozi mednarodno sodelovanje pridobili veliko pozitivnih izkušenj, ki bodo lahko izboljšale kvaliteto naših življenj.

Klavdija in Petra

Projekt Crocus na OŠ Mislinja

»The Crocus Project« že več let izvajajo v različnih državah pod okriljem irske nevladne organizacije Holocaust Education. Gre za sajenje čebulic rumenega žafrana v spomin na žrtve judovskih in ostalih otrok, ki so bili žrtve holokavsta. OŠ Mislinja se je v projekt vključila že v lanskem šolskem letu, s sodelovanjem nadaljuje tudi letos.

Gre za zasaditev čebulic rumenega žafrana, ki na Irskem zacvetijo okrog mednarodnega dneva spomina na holokavst – 27. januarja, pri nas pa nekoliko pozneje. Barva cvetov nas opominja na rumene zvezde, ki so jih bili Judje prisiljeni nositi v času nacizma ter na vse otroke, ki so takrat umrli. Hkrati pa





rumena barva simbolizira upanje na novo, boljše življenje.

Letos ta projekt na naši šoli vodi profesor Bojan Kašuba s sodelavkami Vesno Robnik, Gordano Krajnc in Lucijo Strmčnik. Devetošolka Nives Gošnjak je pod mentorstvom učiteljice Vesne Robnik za četrtošolce pripravila odlično predstavitev tematike holokavsta. Z izbranimi besedami, zanimivo in nazorno predstavitvijo je učence popeljala v tisti čas in jih navdušila nad raziskovanjem preteklosti ter branjem knjig, ki opisujejo čas holokavsta. Četrtošolci so jo z velikim zanimanjem poslušali in ji postavljali ogromno vprašanj, na katera je Nives neumorno odgovarjala. Obvestila nas je, da bomo v kratkem na šoli gostili tudi

razstavo na temo holokavsta, ki si jo bodo vsi učenci prav gotovo z zanimanjem ogledali.

V nadaljevanju so učenci 4. razreda pod mentorstvom učiteljice Gordane Krajnc pred šolo posadili 50 čebulic rumenega krokusa. V zimskem času bodo učenci predmetne stopnje pri izbirnem predmetu Obdelava lesa pod mentorstvom učiteljice Lucije Strmčnik izdelali še leseno judovsko zvezdo, ki bo poudarila pomen rumeno cvetočih okrasnih rastlin.

V mesecu decembru smo na OŠ Mislinja gostili razstavo Anini mariborski vrstniki. Učenci so si ogledali razstavo in pobližje spoznali grozote holokavsta v Sloveniji in širše. Nekateri učenci in učenke 7., 8. in 9. razreda

so predstavili zgodbe iz tistega časa. Te zgodbe in fotografije razstave smo vključili v kratek film, ki si ga lahko ogledate na spletni strani naše šole. Skozi zgodbe smo začutili bridkost tistega časa, takratnih nehumanih razmer, hkrati pa smo potihoma zapuščali razstavo z mislimi, da smo resnično lahko srečni, da smo bili rojeni v ta brezskrbni čas. Naši problemčki in težavice so se v hipu razblinili.

Zgodaj spomladi vas vabimo, da si ogledate gredico z rumenimi cvetovi na hribčku pred šolo, ki nas bo vse spominjala na sicer izredno žalosten dogodek v preteklosti, a hkrati navdajala z novim upanjem v svetlo prihodnost.

Gordana Krajnc in Bojan Kašuba

Kulturni praznik in obisk kurentov

Tudi mislinjske šolske klopi so v začetku drugega ocenjevalnega obdobja zdesetkale različne viroze, kljub temu pa se je pred kulturnim praznikom odvila prireditev, na kateri smo lahko prisluhnili učencem, ki so se preizkusili v zlaganju rim. Sami so predstavili svoja avtorska dela, zato je bil odziv vseh navzočih osupljiv. Recitacije so prepletale inštrumentalne točke in nepogrešljivi pevski zbor, ki je pod vodstvom zborovodkinje Elizabete Pirnat ponovno zaživel v polni luči.



Na predpočitniški dan smo gostili kurente. Tako so prišli vsaj malo na svoj račun tisti, ki so obžalovali, da je letošnji pustni torek v času zimskih počitnic. Obisk tradicionalne slovenske maske pa ni le osveščanje najmlajših

o slovenski kulturni dediščini, temveč tudi ponos, da je med njimi tudi naša četrtošolka Tiana, ki ima korenine v krajih, od koder kurenti prihajajo.

Meta Vogrinec

Dve sestri

Pri nas v družini življenje je hotelo, da dobila sem jaz sestro Emo. Jaz sem mlajša, ona pa starejša, a ni vedno pametnejša.

Ko med nama vname se prepir, v družino vneseva nemir. Jaz sem pametna kot strela, a nasrka ga pa Ema.

Obe igra na godalo, Ema violo, jaz na čelo malo. Sicer se imava radi, saj obe sva deklici še mladi.

Na koncu naj povem le to, pa naj reče kdo, kar želi, boljše sestre od moje Eme ni!

Ana Čas



društveno dejavni

Predpraznična tatvina

V jutru, ko se je pred Lopanom odvijal novoletni sejem, smo bili Fotofirbci soočeni s skoraj neverjetno resnico: odtujeni sta bili dve razstavljeni fotografiji z okvirji vred, in to na stopnišču, ki je vidno iz avle pred vrati v trgovino Tuš.

Ker je šlo za odtujitev predmetov, ki so bili plačani z občinskim denarjem, je bilo to seveda potrebno prijaviti organom pregona. In temu lahko sledi običajno obvestilo: preiskava je v teku.

Seveda pa se nam, firbčnim fotografom, postavljajo vprašanja o motivu tega dejanja. Ker so okvirji že stari in eni najcenejših, verjetno ni bil motiv pridobiti dva okvirja. Torej so motiv lahko le razstavljene fotografije. Tako je lahko možnih več motivov, do katerih smo prišli sami ali naši prijatelji:

- nekomu sta bili razstavljeni fotografiji tako všeč, da se je odločil, da jih bo prestavil domov in jih tam vsak dan občudoval;

- za Minkino fotografijo Okno s čarobno pajčevino je ena od možnih variant, da bomo dobili fotografijo vrnjeno z očiščenim oknom, ker je nekoga pajčevina zelo motila;
- ker je Bojan dobri in požrtvovalni fotograf, ki v zadnjih letih skrbno beleži vse občinske dogodke, si je nekdo zaželel njegov umetniški avtoportret.



Odtujena fotografija Marije Koprivnikar.



Izginulo 'okno' Bojana Šinka.

Če sledimo modernim trendom medijev, pa moramo, hočeš nočeš, iskati najverjetnejši motiv v smislu pomembnih »fake news«: naše fotografije so zelo občudovane in cenjene, posebej pa sta fotografiji obeh avtorjev tako dobri, da bosta dosegli izredno visoke cene na črnem trgu, saj se v svetu ne prestando dogaja veliko tatvin umetniških del. In seveda tudi mi v Mislinji pri tem ne zaostajamo.

Nadaljnje ugotavljanje morebitnih motivov kraje pa prepuščamo bralcem ob ogledu priloženih ukradenih fotografij.

Marica Rošker

društveno dejavni

Planinsko društvo Mislinja v letu 2019

Za nami je še eno uspešno leto delovanja društva. Najbolj nas veseli, da pri naših aktivnostih nismo zabeležili niti ene poškodbe in da so bili udeleženci z našimi izleti in ostalimi aktivnostmi zadovoljni.

V letu 2019 smo izvedli 31 društvenih pohodov. V sodelovanju z DU Mislinja smo pripravili 11 pohodov. Skupaj z mentorico na OŠ Mislinja pa smo izvedli 4 enodnevne in 1 dvodnevni pohod za osnovnošolce.

Poleg izvedenih planinskih pohodov bi radi izpostavili še nekaj drugih aktivnosti. V sklopu praznovanja občinskega praznika smo v uporabo svečano predali razgledno ploščad v bližini kmetije Lekšun na Tolstem vrhu.

Ploščad, ki je opremljena s fotografijo nasproti ležečih hribov z označenimi imeni in poimenovanimi vrhovi, je dobro obiskana. Marsikateri obiskovalec nam je za novo pridobitev izrekel pohvale.

Aktivno smo se vključili tudi v ostale prireditve v sklopu občinskega praznika. Tradicionalno smo dežurali ob kopi, udeležili smo se športnega tekmovanja v Dovžah in v okviru promocije zdravega načina življenja pripravili krajši pohod v okolici Mislinje.

V juniju smo bili na obisku pri pobratenem PD Žeželj iz Kragujevca. V juliju smo planinske prijatelje iz Srbije gostili na območju Uršlje gore, Pece in Olševe, zaključek pa smo jim pripravili v Mislinji.

V juliju smo bili tudi nosilci akcije Varno v gore, ki smo jo skupaj s planinskimi društvi Šaleške doline organizirali na območju Storžiča in okoliških hribov. Da je bilo druženje zanimivo za čim širši krog planincev, smo organizirali štiri ture različnih težavnosti. Cilj vseh skupin je bil Dom na Lovrencu, kjer smo pripravili zaključek akcije.

Avgusta smo se odpravili na večdnevno planinarjenje po olimpijskih planinah v okolici Sarajeva. Poleg neokrnjene narave, ki nas je očarala, smo bili 35 let po olimpijadi priča žalostnemu propadanju večine športnih objektov. Kljub temu smo z dobro voljo vseh udeležencev in ob gostoljubju domačinov premagali šok ob pogledu na klavarno podobo olimpijskega kraja. Za odlično izpeljan program gre zasluga predvsem Stanetu in Petru, ki sta se res žrtvovala, opravila ogledno turo in nista ničesar prepustila naključju.

V septembru nas je TD Središče ob Dravi povabilo na praznik buč



Počitek na Kriški gori. Foto Peter Zupanc

in v okviru te prireditve na tekmovanje v pripravi bučnega golaža. Dobro voljo, prijetno družbo in predvsem krepitev prijateljstva s predstavniki društev iz pobratene občine Središče ob Dravi je bilo čutiti na vsakem koraku. Na koncu smo jih povabili v Mislinjo, kjer smo članom športnega in turističnega društva iz Središča ob Dravi pripravili že skoraj tradicionalni pohod. Letos smo se skupaj zapekljali do domačije našega župana, nato pa krenili do Špika, od koder smo se spustili do planinske kočice na Kozjaku, kjer smo pohodnikom pripravili malico. Po prijetnem obedu smo se skupaj udeležili prireditve Pozdrav jeseni na Foltanovi kmetiji, kjer je imelo naše društvo postavljeno stojnico.

V novembru smo pripravili zaključek pohodne sezone. Letos smo na zaključnem pohodu prehodili del Slovenjgoriške planinske poti, od Vurberka preko Grmade do Trnovske vasi. Zaključek smo organizirali v gostišču Siva čaplja. Tu so nas razvajali s samopostrežnim kosilom, kjer je res vsak lahko našel kaj zase. Dobro volje smo se zapletli še v obujanje spominov na prehojene poti. Izraženih je bilo tudi nekaj želja za pohode v prihajajočem letu.

V decembru smo organizirali drugi nočni Miklavžev pohod. Pot nas je vodila iz Mislinje po Mislinjskem grabnu mimo Pavrovega do Miklavža in nato po cesti mimo Pirševega doma nazaj v Mislinjo. Organizatorji smo vedno bolj prepričani, da se je pohod dobro prijel in bo postal tradicionalen. Še enkrat zahvala vsem domačinom, ki so nam pripravili brezplačno jedačo in pijačo ter s tem podprli ta pohod z željo, da bi naše kraje spoznalo še več pohodnikov od blizu in daleč.

Naši vodniki so tudi za leto 2020 pripravili pester plan aktivnosti, kjer bo zagotovo vsak našel kaj zase. Vabljeni ste vsi ljubitelji narave in pohodništva, da se nam pridružite. Vabila objavljamo na naši spletni strani, na določenih oglasnih mestih in na Koroškem radiu.

Ivan Arko

Vsi natančnejši podatki programa pohodov PD Mislinja bodo objavljeni ob torkih po 17. uri na Koroškem radiu, na plakatih, na spletnih straneh PD Mislinja in Moja občina.

društveno dejavni

Dvajseti, jubilejni pohod na Črni vrh

Planinsko društvo Mislinja je letos na dan kulturnega praznika že dvajsetič organiziralo množični pohod na najvišji vrh Pohorja – Črni vrh. Ob tem je prav, da se spomnimo, kaj vse je botrovalo temu, da so si mislinjski planinci omislili ta vsakoletni pohod na najvišjo točko v pohorskem pogorju.

Črni vrh je dolga bolj ali manj sameval na vrhu pohorskih planj, sicer nekoliko odmaknjen od povezovalne planinske poti med Grmovškovim domom in Ribniško kočo, vendarle pa na čudoviti razgledni točki. Pogled s Črnega vrha sega po vseh okoliških hribih in dolinah, vse tja do Kamniških Alp, v lepem vremenu pa celo do Julijcev in alpskega sveta v sosednji Avstriji. Leta 1991 so se člani planinskega društva na pobudo župnika Tineta Tajnika, ki je tudi sicer z dušo in srcem predan planinstvu, odločili, da ovekovečijo ta vrh tudi z razpoznavnim znamenjem. Dela ob postavitvi kovinske konstrukcije križa na Črnem vrhu so bila končana v letu osamosvojitve Slovenije, zato ima to znamenje tudi simbolični pomen v času osamosvajanja naše države. Svečana otvoritev znamenja je bila 6. 10. 1991 ob navzočnosti številnih domačinov in domačih planincev. Slovesnosti je takrat prisostvoval tudi mariborski škof Franc Kramberger, v spominsko listino, ki jo še danes hranijo v arhivu šentiljske župnije, pa je bilo zapisano sledeče besedilo:

»V gospodovem letu 1991, v nedeljo, 6. 10., je mariborski škof dr. Franc Kramberger blagoslovil



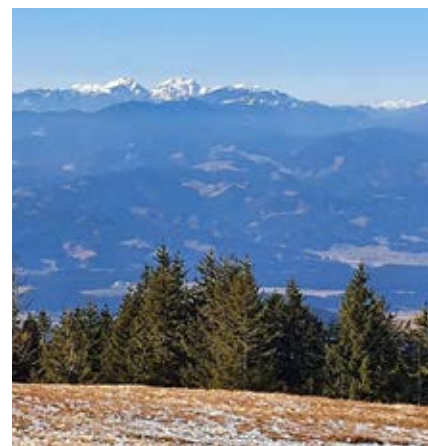
»Štajgeci« na Črnem vrhu

temeljni kamen in križ na Črnem vrhu, najvišjem delu Pohorja, kar sta postavila župnija St. Ilj pod Turjakom in Planinsko društvo Mislinja po načrtu dr. Lojzeta Pogorevca, kirurga v bolnišnici Slovenj Gradec, ob dobrem sodelovanju krajanov, župljanov in planincev – v spomin na čas, ko si je Slovenija z muko utirala pot k samostojnosti.«

Po postavitvi znamenja so planinci pogosteje obiskovali vrh, pričeli so se prvi, sprva še neorganizirani, skupinski pohodi po markirani poti iz Mislinje do Črnega vrha. Leta 2000 pa so se mislinjski planinci odločili, da pričnejo z organiziranimi množičnimi pohodi na to čudovito točko Pohorja na dan kulturnega praznika. V dogovoru z ženo športnega entuziasta dr. Stanka Stoporka smo pohod poimenovali v spomin na to pomembno osebnost, ki je utrla pot vsestranskemu razvoju športa v Mislinji.

Vsakoletni organizirani pohodi so iz leta v leto privabljali vse več planincev in rekreativcev. Najbolj množična udeležba pa je bila pred nekaj leti, ko je Krka Novo mesto podprla pohod in so vsi udeleženci brezplačno prejeli nahrbtnike in pohodniške palice.

Kaj kmalu je na upravnem odboru PD Mislinja padla ideja, da bi na tem vrhu postavili še zavetišče – skorjanko, kakršne so v časih uporabljali gozdni delavci ob



20. pohod, čudovit razgled s Črnega vrha

sečnji gozdov. Ideja je padla na plodna tla. Ob sodelovanju številnih planincev in še nekaterih drugih pomočnikov, ki so s prostovoljnim delom prispevali svoj delež, je ob spominskem znamenju zrasla skorjanka, ki sedaj med drugim služi kot zavetišče ob registraciji pohodnikov ob vsakoletnem množičnem pohodu.

Letošnjega, jubilejnega pohoda se je po naši oceni udeležilo okoli 300 pohodnikov. V seznam vpisanih je bilo sicer zabeleženih nekaj manj pohodnikov, ker vsi ne dvignejo kontrolnih kartončkov. Na vrh so prihajali iz različnih smeri, najbolj množična pa je bila organizirana skupina »Štajga«, njeni člani so se do Črnega vrha podali iz Dovž.

Naj ob tem omenimo še, da je letos Črni vrh obiskalo tudi 6 udeležencev, ki so opravili vseh 20 dosedanjih pohodov. Ti so bili: Joc Zaveršnik, Franc Bricman, Kristina Krejan, Vera Fele, Drago Kac in Mirko Tovšak.

Mirko Tovšak

športni utrip

Strelke in strelci SD Dolič v vseh kategorijah do odličij

V mesecu februarju je v Hrastniku potekalo regijsko prvenstvo mlajših kategorij v streljanju z zračnim orožjem. Na omenjenem prvenstvu so strelke in strelci SD Dolič dosegli vrhunske rezultate, saj so se prav v vseh kategorijah, v katerih so nastopili, uvrstili na eno izmed mest, ki prinaša medalje. Sodeč po vrhunskih rezultatih nam v SD Dolič in občini Mislinja zagotovo ni treba skrbeti za prihodnost strelskega športa.

V kategoriji mlajše deklice sta naše društvo zastopali 2 tekmovalki. Manca Felle je z rezultatom 175 krogov postala regijska podprvakinja. Le mesto za njo se je z rezultatom 168 krogov uvrstila Teja Mencinger, ki se je kljub težavam s puško uspela zbrati in zaključila tekmovanje na odličnem 3. mestu.

V kategoriji mlajši dečki je naše društvo zastopalo 6 tekmovalcev. Jure Glažar nadaljuje z odlično pripravljenostjo, saj je letos zmagal na prav vseh regijskih



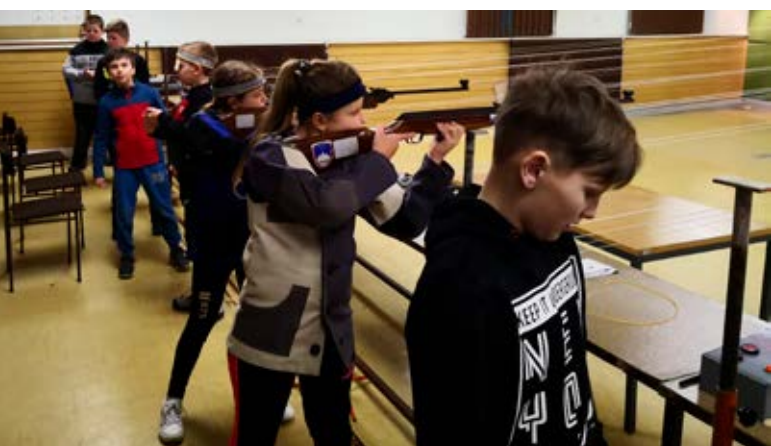
Veselite se končanemu tekmovanju

ligaških tekmovanjih in tako je bilo tudi tokrat. Z rezultatom 176 krogov je postal regijski prvak. Odlično ga je dopolnil Tjan Jakob, ki je z rezultatom 164 krogov dosegel 5. mesto. Anže Jakopič je z rezultatom 152 krogov dosegel 9. mesto, Oskar Erjavec z rezultatom 146 krogov 11. mesto, Gal Štinjek z rezultatom 142 krogov 14. mesto in Tine Tašič z rezultatom 133 krogov 16. mesto.

Tudi ekipno so mlajši dečki premagali vso konkurenco in v sestavi Glažar, Jakob, Jakopič postali regijski prvaki.

V kategoriji dečki nas je zastopal le en tekmovallec, in sicer Jaka Landekar, ki je s svojim osebnim rekordom presenetil vse prisotne in z rezultatom 172 krogov postal regijski podprvak.

Veselili so se tudi naši starejši dečki, saj so v sestavi Hatunšek, Vodenik, Orličnik postali ekipni regijski prvaki.



Priprave na začetek tekmovanja

Za uvrstitev na oder za zmagovalce med posamezniki jim je zmanjkalo malce sreče, z rezultatom 172 krogov se je na 4. mesto uvrstil Anže Vodenik, na 5. mesto z rezultatom 171 krogov Vid Hatunšek, na 8. mesto z rezultatom 165 krogov Aljaž Orličnik in na 9. mesto z rezultatom 155 krogov Lenart Cvikl.

Odlično so se odrezale tudi naše kadetkinje in mladinka, ki so tekmoval v Trbovljah. V kategoriji kadetkinje smo imeli dve tekmovalki. Anamaria Cvikl je z rezultatom 403.7 krogov postala regijska prvakinja, takoj za njo se je na 2. mesto z rezultatom 401.9 krogov uvrstila Kaja Mencinger in s tem postala regijska podprvakinja.

V kategoriji mladinke smo imeli le eno predstavnico in tudi ta je stopila na najvišjo stopničko. Špela Rutnik je z rezultatom 603.8 krogov postala regijska prvakinja med mladinkami.

Dobro in trdo delo trenerjev se najbolje odraža v odličnih rezultatih, saj je bilo naše društvo najuspešnejše društvo na prvenstvu. Delni vzrok za ta napredek je zagotovo tudi prenova strelišča, saj smo s prehodom na elektronske tarče postali še bolj konkurenčni večjim in bogatejšim društvom.

Na tem mestu bi se še enkrat iskreno zahvalili Občini Mislinja, županu Bojanu Borovniku in vsem



Podelitev medalj najboljšim tekmovalkam v kategoriji mlajše deklice

občinskim svetnikom za posluh in pomoč pri posodobitvi strelišča.

Iskrene čestitke vsem tekmovalkam in tekmovalcem. Kljub temu, da se naporna sezona že zaključuje, nas čaka še sklepno in najpomembnejše tekmovalje v sezoni. Bliža se prihajajoče državno prvenstvo in prepričani smo, da bomo tudi takrat veselili in nasmejanih obrazov.

Sprejem novih otrok je možen vsak ponedeljek in petek med 16. in 17. uro.

Trener Roman Herlah

športni utrip

Neja Kimperk – državna prvakinja v atletiki

Neja Kimperk je učenka 6. a razreda OŠ Mislinja in je kot članica Atletskega kluba Velenje v soboto, 18. januarja 2020, sodelovala na dvoranskem prvenstvu Slovenije v atletiki v Ljubljani. V teku na 60 m je premagala vse nasprotnice letnika 2008 in tako že drugič postala državna prvakinja. Prvič je bilo to januarja 2019 na 50 m. Na tekmovalju je v obeh tekih popravila svoj osebni rekord.

Lanska sezona je bila za Nejo zelo uspešna, saj je, poleg

že omenjene zmage na 50 m, v mesecu marcu na dvoranskem prvenstvu Slovenije v mnogoboju osvojila 2. mesto, septembra pa je bila na odprtem prvenstvu Slovenije v Kopru druga na 60 m in tretja na 200 m. Trenira jo domačinka Jerneja Smonkar.

Neja ob atletiki redno trenira še odbojko pri OK Mislinja in tudi z odbojgarsko ekipo dosegla lepe rezultate. Je tudi članica pionirske desetine PGD Dovže.

Čestitamo, pa brez poškodb naprej.



Neja Kimperk na odprtem prvenstvu Slovenije septembra 2019 v Kopru

č e s t i t a m o

Staršem novorojencev v občini Mislinja

Kaleo Tisnikar Žganec
Urška Jeseničnik Osojnik
Vita Repnik
Domen Knez

Lian Podjavoršek
Ela Grabovac Vovk
Brina Vran
Lili Jamnikar

Župan,
občinska uprava Mislinja,
uredniški odbor NO



Kaji Ramšak, naši občanki in maturantki Gimnazije Slovenj Gradec, ki je bila konec preteklega leta z raziskovalno nalogo **Ko meja razdeli deželo (Koroško) in ljudi** izbrana s strani Združene organizacije zgodovinarjev Evrope – EUSTORY za predstavnico Slovenije na poletni zgodovinski akademiji v Berlinu. V šolskem letu 2018/2019 je Društvo zgodovinarjev pod okriljem EUSTORY podalo razpis za raziskovalno nalogo na temo Stoletno spreminjanje slovenskih meja. Kaja se je, pod mentorstvom profesorice Vande Bertoncelj, odločila raziskati spremembe na naši severni meji v prelomnih letih 1918/1919. Z nalogo se je poglobila v koroški plebiscit, ki je močno zaznamoval slovenske meje, česar se bomo posebej spominjali letos oktobra, ko bomo obeleževali 100 let od njegove izvedbe.

Kaja, kmalu študentka mednarodnih odnosov na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, se bo akademije udeležila oktobra letos v Berlinu, kjer bo raziskovala skrivnosti berlinskega zidu in mesta, ki ga je usoda prav tako razdelila med dvema svetovoma.



Cvetličko namenjamo namestitvi klopi na šentiljskem pokopališču. Medtem ko so klopi na prostem na pokopališčih v Doliču in Završah (Šentvidu) nameščene že nekaj časa, so od letošnje pomladi nameščene tudi na pokopališču v Šentilju. To nam omogoča, da se po sprehodu in obisku grobov usedemo, si odpočijemo, s kom poklepamo, premišljujemo, molimo ... Takšne pridobitve pozdravljamo, zato zaslužnim namenjamo pohvalo in zahvalo.

Bodlička



Anonimno pismo

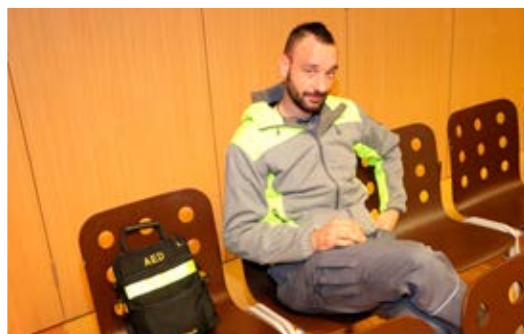
Prometna nesreča – 17. 2. 2020; 22:20

Bil je ponedeljek in na nebu je zagorel retrogradni Merkur. Dolina ob Paki je tiho spala, ko se je nekaj minut čez 22. zaslišal močan pok pri številki 53, tam, kjer je hiša cesti najbližje, in tam, kjer sam Bog varuje kapelo pred sesutjem in voznike pred smrtjo. Dve mladi življenji sta si križali poti in se

ustavili nenadno, silovito, močno. Na cesti, ob kateri ni nobene luči, kjer po preplastitvi obupano in vedno bolj žalostno gledamo v vse bolj ozko cesto, smo ponoči v soju Merkurja iskali raztreščeno vsebino ... Živimo v času, ko se človek ne ustavi več in ne ponudi pomoči, ampak brezbrizno zapelje mimo poškodovanih, kot da se ni nič zgodilo. Do prihoda policistov je minilo 10, do prihoda reševalcev 14 minut, še 4 minute kasneje so prišli gasilci. Pa saj razumem. Glede na brezbriznost policistov, bi tudi jaz najraje nadaljevala svojo pot. Domačine sprašujem: »Ja, koliko pa je omejitev na tej cesti?« Odgovorijo mi zgroženo: »Če se pripeljete iz smeri Velenja, Slovenj Gradca, Vitanja vam table narekujejo skoraj neverjetnih 90 km/h.« Utihnem, razmišljam, premlevam. Tik ob cesti, kjer je toliko stanovanjskih objektov in nevarnih odsekov – omejitev 90 km/h?! Po drugi strani pa se večkrat voziš mimo nenevarnih cestnih odsekov in popolnoma nepotrebnih omejitev na 50 km/h. A ni bilo že večkrat govora o nujno potrebni omejitvi hitrosti, o pločnikih, o javni razsvetljavi, o kolesarski stezi? Pa o prehodu za pešce, o krožnem prometu? Mogoče smo samo sanjali ... Najverjetneje pa je kriv retrogradni Merkur.



Vrhunskost policijskega orkestra v naši dvorani Lopan navduši vedno znova, množičnost poslušalcev manj.



Da vas le ne bi rabili, pomislim ob pogledu na prve posredovalce – naše gasilce. Če bi vas slučajno le, pa hvala za pripravljenost.



Sneženi dan na Pohorju pričara romantične razglede po naši dolini.



Skoraj edini sneženi dan v dolini pod Pohorjem pa ... Pa samo par centimetrov ga je bilo.



Za zimo pa imamo Mislinjčani pravo stvar. Tisto, kar nikoli ni bilo, nikoli ne bo, če pa bo, bo samo enkrat – lesen "šporherd".



Kult-urca je ob vrhunski izvedbi vseslovenskih članov kvinteta ter domači Pii poskrbela za oči in ušesa.



Malo bolj domače in prav tako všečno je bilo že 34. srečanje ljudskih godcev in pevcev v Lopanu.



Pust preganja zimo, a ne? Ne, letos smo si želeli zime in snega. Želja se nam je uresničila.

Prireditvenik marec–junij 2020

April

25. april *pred PC Lopan*
14.00 **Sejem sadik in cvetja**
TD Mislinja

Maj

1. maj *igrišče v Završah*
10.00 **Prvomajsko srečanje**
KD Završe in PD

Tisnikarjeva rojstna hiša

Otroška likovna delavnica

KD Jože Tisnikar

Vse leto *Tisnikarjeva rojstna hiša*

Razstava fotografij iz Tisnikarjevega življenja

Vodenje po rojstni hiši in predstavitev umetnika, društva ter kraja za obiskovalce in organizirane skupine

KD Jože Tisnikar (Doroteja Stoporko)

V primeru nepopolnih oz. spremenjenih podatkov prireditve bodo le-te sproti podane na spletni strani Občine Mislinja. Podatke prireditve za naslednjo številko zbiramo do 31. maja 2020 na e-naslov nasaobcina@mislinja.si.

Program pohodov PD Mislinja

April

- 7. 4. Pohod po Andraški poti – v sodelovanju z DUM
- 13. 4. Črepič – Fričev vrh – Završe – tradicionalni velikonočni pohod
- 18. 4. Furlanova – Otmarjeva ferata – Vipava
- 25. 4. Po Avrikleji poti – Žerjav

Maj

- 1. 5. Tradicionalen prvomajski shod v Završah
- 5. 5. Struška (1944 m) – v sodelovanju z DUM
- 15. 5.–16. 5. Mislinja – Poljana
- 16. 5. Otliško okno – Sinji vrh
- 23. 5. Očiščevalna akcija planinskih poti v oskrbi PD Mislinja
- 23. 5.–24. 5. Rokovnjaški pohod / nočni pohod

Junij

- 2. 6. Babji zob nad Bledom (1128 m)
- 11. 6.–15. 6. Obisk PD Žeželj Kragujevac
- 13. 6. Srečanje slovenskih planincev v Lučah
- 14. 6. Pohod k sv. Antonu na Pohorju

Vsi natančnejši podatki programa pohodov PD Mislinja bodo objavljeni ob torkih po 17. uri na Koroškem radiu, na plakatih, na spletnih straneh PD Mislinja in Moja občina.

Širitev virusa COVID-19

V tem trenutku se soočamo z globalno grožnjo, ki jo je prinesla širitev virusa (COVID-19), zaradi česar je Ministrstvo za zdravje na območju Slovenije razglasilo epidemijo, saj nenaden izbruh in hitro širjenje nalezljive bolezni v človeški populaciji močno presega normalno obolevnost. V zgodovini naše občine se nam nobena epidemija ni tako geografsko približala in ogrozila naših življenj. Zaradi nastale situacije je pomembno, da dosledno upoštevamo navodila in priporočila, ki jih je izdal Nacionalni inštitut za javno zdravje. Zavedati se moramo, da glavni prenos virusa poteka s kapljičnim prenosom ob kihanju in kašljanju ter s stikom. Pri tem je pomembno, da upoštevamo vsa higienska navodila in uporabljamo sredstva proti širjenju okužbe. Med higienska navodila spadajo redno in pravilno umivanje rok, izogibanje dotikanja oči, nosu in ust, kašljanje v rokav ali robček, redno zračenje prostorov ter razkuževanje rok in površin. Poleg tega je pomemben element zaježitve virusa socialna izolacija, s katero se v največji možni meri izogibamo interakcije med ljudmi na javnih mestih, kjer obstaja največja verjetnost prenosa okužbe.

Zaradi sosledja dogodkov ter preprečevanja širjenja okužbe in prenosa virusa COVID-19 je župan Bojan Borovnik

pred časom aktiviral štab Civilne zaščite občine Mislinja ter sprejel določene ukrepe in priporočila. Za zaježitev virusa je bistvenega pomena, da občani dosledno upoštevajo izdana navodila in pri tem sodelujejo s silami zaščite, reševanja in pomoči. Člani štaba pri izvajanju ukrepov sledijo navodilom Regijskega štaba Civilne zaščite ter protokolu in smernicam državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu epidemije, nalezljive bolezni pri ljudeh. Za pomoč in nasvete je vzpostavljena telefonska številka: 030 737 758, kamor se lahko občani obrnejo pri iskanju informacij, vsak delovnik med 8. in 15. uro, po potrebi pa tudi 24 ur na dan, odvisno od razvoja bolezni. Za ostale zdravstvene informacije v povezavi z virusom COVID-19 se lahko občani obrnejo na klicni center na 080 1404.

Pomembno je, da v teh trenutkih pazimo na svoje zdravje in se obnašamo odgovorno do ostalih soobčanov ter skrbimo za drug drugega. Živimo v skupnosti in kot skupnost moramo delovati enotno in preventivno, da lahko skupaj zaježimo in premagamo nevidnega sovražnika, ki je v zadnjih nekaj tednih dober vplival na naša življenja. Zatorej pazite nase in ostanite zdravi.